

1. ಹಳೆಗನ್ನಡ ನುಡಿಬೆಡಗು

ಮುನ್ನುಡಿ

ಕವಿರಾಜ ಮಾರ್ಗದ ತರುವಾಯ ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯಕ್ಕೆ ಗರಿಮೆಯ ಕಾವ್ಯಗಳನ್ನು ರಚಿಸಿ ಪಂಪನು 'ಆದಿಕವಿ' ಆದನು. ಈತನ ವಿಕ್ರಮಾರ್ಜುನ ವಿಜಯದಿಂದ ಆಯ್ದುಕೊಂಡ 'ಸಲಿಸುವೆಂ ನೂಱುವರಂ' ಭಾಗವನ್ನು ಮೊದಲ ಘಟಕದಲ್ಲಿ ಕೊಡಲಾಗಿದೆ. ತನ್ನ ಲೌಕಿಕ ಕಾವ್ಯವಾದ ಪಂಪಭಾರತದಲ್ಲಿ ಪುರಾಣ ಪಾತ್ರಗಳನ್ನು ವೈಭವೀಕರಿಸದೆ ಸಾಮಾನ್ಯ ಮನುಷ್ಯನಲ್ಲಿರುವ ಗುಣಗಳನ್ನೇ ಹೇರಿ ಕಾವ್ಯವನ್ನು ರಚಿಸಿದ್ದಾನೆ. ಶಿಶುಪಾಲನ ಅಹಂಕಾರ ಮತ್ತು ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನ ಯೋಗ್ಯತೆ ತಾಳ್ಮೆಗಳನ್ನು ಈ ಕಾವ್ಯಭಾಗವು ಚಿತ್ರಿಸುತ್ತದೆ. ಮೂಲದ ಕತೆಗೆ ಚಿಕ್ಕಪುಟ್ಟ ಮಾರ್ಪಾಡುಗಳನ್ನು ಈ ಕಾವ್ಯಭಾಗದಲ್ಲಿ ಮೆರೆದಿದ್ದಾನೆ. ಇದಕ್ಕೊಂದು ನಿದರ್ಶನ ಶಿಶುಪಾಲ ವಧೆಯ ಪ್ರಸಂಗ. ಮೂಲ ಮಹಾಭಾರತ ಕತೆಯಲ್ಲಿ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನು ತನ್ನ ಸುದರ್ಶನ ಚಕ್ರದಿಂದ ಶಿಶುಪಾಲನನ್ನು ವಧಿಸಿದರೆ, ಇಲ್ಲಿ ಅರ್ಘ್ಯ ಕೊಡುವ ತಟ್ಟೆಯಿಂದ ತಲೆಯನ್ನು ಹಾರಿಸಿದ್ದನ್ನು ಕಾಣಬಹುದು. ಅಹಂಕಾರ ಶಿಶುಪಾಲನ ಸರ್ವನಾಶಕ್ಕೆ ಕಾರಣವಾಯಿತು.

ಹೀಗೆ ಅಹಂಕಾರ ಸರ್ವನಾಶಕ್ಕೆ ಕಾರಣವಾದೀತು. ಹಿರಿಯರನ್ನು ಯೋಗ್ಯರನ್ನು ಗೌರವಿಸುವುದು ನಮ್ಮ ಕರ್ತವ್ಯ ಎಂಬೆಲ್ಲಾ ಮನೋಭಾವಗಳನ್ನು ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಲ್ಲಿ ಮೂಡಿಸುವುದರೊಂದಿಗೆ ಹಳೆಗನ್ನಡದ ಆರಂಭಕಾಲದ ಕಾವ್ಯ ಶೈಲಿ, ಭಾಷೆ, ಛಂದಸ್ಸುಗಳನ್ನು ಪರಿಚಯಿಸುವುದು ಈ ಪದ್ಯಭಾಗದ ಉದ್ದೇಶ.

ಈ ಘಟಕದ ಇನ್ನೊಂದು ಕಾವ್ಯಭಾಗ ಮುದ್ದಣನ ಅದ್ಭುತ ರಾಮಾಯಣದಿಂದ ಆಯ್ದುಕೊಂಡ 'ಶ್ರೀಮತಿ ಸ್ವಯಂವರ' ಹಳೆಗನ್ನಡದ ಭಾಷೆ ಹಾಗೂ ಶೈಲಿಗಳನ್ನು ಪಯೋಗಿಸಿ ರಚಿಸಿದ್ದಾಗಿದೆ. ಹೊಸಗನ್ನಡ ಆರಂಭ ಕಾಲಘಟ್ಟದ ಕವಿಯಾದ ನಂದಳಿಕೆ ಲಕ್ಷ್ಮೀನಾರಾಯಣ ಹಳೆಗನ್ನಡದ ಭಾಷೆಯನ್ನು ಹೊಸಗನ್ನಡ ಕಾಲಘಟ್ಟದಲ್ಲಿದ್ದುಕೊಂಡು ಕಾವ್ಯರಚನೆ ಮಾಡುವ ಮೂಲಕ ಸಾಹಿತ್ಯ ಪರಂಪರೆಗೆ ಮುದ್ದಣ ಹೊಸ ಮೆರುಗನ್ನು ನೀಡಿದನು.

ಇಲ್ಲಿ ಕೊಡಲಾದ 'ಶ್ರೀಮತಿ ಸ್ವಯಂವರ' ಹಳೆಗನ್ನಡ ಕಾವ್ಯಭಾಗದಲ್ಲಿ ಅಚ್ಚ ದೇಸೀಯತೆಯ ಸೊಗಡನ್ನು ಕಾಣಬಹುದು. ಮೋಸ, ವಂಚನೆಗಳಿಗೆ ವಿರುದ್ಧವಾದ ನಿಲುವನ್ನು ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಲ್ಲಿ ಮೂಡಿಸುವುದು ಹಾಗೂ ಹಳೆಗನ್ನಡ ಶೈಲಿಯಲ್ಲಿ ಇಂದಿಗೂ ಕಾವ್ಯರಚನೆ ಸಾಧ್ಯ ಎಂಬ ಮನೋಭಾವವನ್ನು ಮೂಡಿಸುವುದೂ ಇದರ ಉದ್ದೇಶ.

UNIT FRAME

ಘಟಕ 1 : ಹಳಗನ್ನಡ ನುಡಿಬೆಡಗು

ಸಮಯ :

ಕಲಿಕಾ ಸಾಧನೆಗಳು

- ನಡುಗನ್ನಡ ಕಾಲದ ಕಾವ್ಯ ಪ್ರಕಾರಗಳಾದ ರಗಳೆ, ಸಾಂಗತ್ಯ, ಪಟ್ಟದಿ ಕೃತಿಗಳನ್ನು ಅಧ್ಯಯನ ಮಾಡಿ, ಆಶಯಗಳನ್ನು ತಿಳಿದು, ಸೂಕ್ತ ಸಂದರ್ಭಗಳಲ್ಲಿ ಬಳಸಲು ಸಮರ್ಥರಾಗುವರು.
- ಹಳೆಗನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯದ ಚಂಪೂ ಹಾಗೂ ಗದ್ಯವನ್ನು ಅಧ್ಯಯನಮಾಡಿ ಆಶಯಗಳನ್ನು ಸೂಕ್ತ ಸಂದರ್ಭಗಳಲ್ಲಿ ಬಳಸುವರು.
- ಹಳೆಗನ್ನಡ ಕಾವ್ಯ ಭಾಗಗಳನ್ನು ಸ್ವರಭಾರಯುಕ್ತವಾಗಿ ಸ್ಪಟವಾಗಿ ವಾಚನ ಮಾಡುವರು.
- ಹಳೆಗನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯ ಪ್ರಕಾರಗಳನ್ನು ಓದಿ ಆಸ್ವಾದನಾ ಟಿಪ್ಪಣಿ, ವಿಮರ್ಶಾ ಲೇಖನಗಳನ್ನು ಬರೆಯಲು ಸಮರ್ಥರಾಗುವರು.
- ಸಾಹಿತ್ಯ ಕೃತಿಗಳಲ್ಲಿ ವ್ಯಕ್ತವಾಗುವ ಜೀವನ ಮೌಲ್ಯಗಳನ್ನು ಅರ್ಥೈಸಿಕೊಂಡು ಅವುಗಳನ್ನು ಸೃಜನಾತ್ಮಕ ಬರಹಗಳನ್ನು ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸುವರು.
- ಕಾವ್ಯ ಭಾಗಗಳಲ್ಲಿ ಬಂದಿರುವ ವ್ಯಾಕರಣ, ಛಂದಸ್ಸು, ಅಲಂಕಾರ ಇತ್ಯಾದಿಗಳನ್ನು ಗುರುತಿಸಿ ಸೂಕ್ತ ಸಂದರ್ಭಗಳಲ್ಲಿ ಅಳವಡಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದು.
- ಗಾದೆ, ಒಗಟು, ನಾಣ್ಣುಡಿ, ನುಡಿಗಟ್ಟುಗಳ ತಿಳಿದುಕೊಂಡು ಸೂಕ್ತ ಸಂದರ್ಭಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರಯೋಗಿಸುವರು.

64

ಪರಿಕಲ್ಪನೆ	ಪ್ರಕ್ರಿಯೆ / ಚಟುವಟಿಕೆ/ಮೌಲ್ಯಮಾಪನ	ಕಲಿಕಾ ಸಾಧನೆಗಳು
<ul style="list-style-type: none"> • ಹಳಗನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯದ ಉಗಮ-ವಿಕಾಸ, ಸಾಹಿತ್ಯ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಹಳಗನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯಕ್ಕಿರುವ ಸ್ಥಾನ (ಚಂಪೂ ಶೈಲಿ- ಗದ್ಯಕೃತಿ) 	<ul style="list-style-type: none"> • ಪೂರ್ವ ಜ್ಞಾನದ ಅವಲೋಕನಕ್ಕಾಗಿ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳೊಡನೆ ಹಳಗನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯ ಪ್ರಕಾರದ ಬಗ್ಗೆ ಪ್ರಶ್ನಿಸುವುದು. • ಅಧ್ಯಾಪಕರು ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳ ಪೂರ್ವಜ್ಞಾನವನ್ನು ತಿಳಿಯುವುದು. • ಅಧ್ಯಾಪಕರು ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳ ಪೂರ್ವ ಜ್ಞಾನವನ್ನು ತಿಳಿಯುವುದು. • ಪಂಪನ ಕೃತಿಗಳ ಬಗ್ಗೆ ತಿಳಿಸುವುದು. • ಪಂಪನ ಕೃತಿಗಳನ್ನು ವಾಚಿಸುವುದು. • ಕಾವ್ಯವಾಚನ ವಿಧಾನ (ಚಂಪೂ)ವನ್ನು ಅಧ್ಯಾಪಕರು ತಿಳಿಸುವುದು. • ಧ್ವನಿಸುರುಳಿಯನ್ನು ಕೇಳಿಸುವುದು, ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ಆಲಿಸುವುದು. • ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳನ್ನು ಗುಂಪು ಮಾಡುವುದು. ಪ್ರತಿ ಗುಂಪಿಗೂ ಪಠ್ಯಭಾಗವನ್ನು ಸೂಕ್ತ ಭಾಗಗಳನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಿಕೊಂಡು, ಆಶಯ, ಪದ ವಿಂಗಡಣೆ ಅರ್ಥಗಳನ್ನು ಬರೆಯಲು ಹೇಳುವುದು. ಆಶಯ ಟಿಪ್ಪಣಿಯನ್ನು ಬರೆಯುವುದು ತರಗತಿಯಲ್ಲಿ ಮಂಡಿಸುವುದು. 	<ul style="list-style-type: none"> • ಚಂಪೂ ಪ್ರಕಾರಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಅರಿವು • ಚಂಪೂ ಸಾಹಿತ್ಯ ಕೃತಿಗಳ ಪಟ್ಟಿ ಮಾಡುವುದು • ಆಲಿಸುವರು • ಆಶಯ ಟಿಪ್ಪಣಿಯನ್ನು ಬರೆಯುವರು

ಪರಿಕಲ್ಪನೆ	ಪ್ರಕ್ರಿಯೆ / ಚಟುವಟಿಕೆ/ಮೌಲ್ಯಮಾಪನ	ಕಲಿಕಾ ಸಾಧನೆಗಳು
<p>● ಕನ್ನಡ ಗದ್ಯ ಸಾಹಿತ್ಯದ ಉಗಮ ವಿಕಾಸದ ಪರಿಚಯ ಮಾಡುವುದು. ಮುದ್ದಣನ 'ಅದ್ಭುತ ರಾಮಾಯಣ' ದ ಪರಿಚಯ ಮಾಡುವುದು.</p>	<ul style="list-style-type: none"> ● ಹಳೆಗನ್ನಡ ಗದ್ಯ ಕೃತಿಯ ಉಗಮ-ವಿಕಾಸ ಇತ್ಯಾದಿಗಳನ್ನು ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳುವುದು ● ಹಳೆಗನ್ನಡ ಗದ್ಯವನ್ನು ಹೊಸಗನ್ನಡಕ್ಕೆ ರೂಪಾಂತರವನ್ನು ಮಾಡುವುದು ● ಟಿಪ್ಪಣಿ ಬರೆಯುವುದು, ನಾಟಕಕ್ಕೆ ರೂಪಾಂತರಗೊಳಿಸುವುದು ● ಭಾಷಾ ಸ್ವರೂಪ, ಭಾಷಾ ವ್ಯತ್ಯಾಸ, ಧ್ವನಿ ವ್ಯತ್ಯಾಸ, ಅರ್ಥ ವ್ಯತ್ಯಾಸ, ಸಂಧಿ-ಸಮಾಸಗಳನ್ನು ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳುವುದು. ● ಬಹುವಚನ ಪ್ರತ್ಯಯ, ಹಳಗನ್ನಡ ವಿಭಕ್ತಿ ಪ್ರತ್ಯಯಗಳನ್ನು ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳುವುದು. 	<ul style="list-style-type: none"> ● ರೂಪಾಂತರಿಸುವುದು ● ಟಿಪ್ಪಣಿ ಬರೆಯುವುದು ● ಭಾಷೆಯ ಬೆಳವಣಿಗೆಯ ಹಂತಗಳನ್ನು ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳುವುದು ● ಶಬ್ದಗಳ ಪಟ್ಟಿ ತಯಾರಿಸುವರು.

ಹಳೆಗನ್ನಡ ನುಡಿಬೆಡಗು

ಘಟಕ 1 : ಹಳೆಗನ್ನಡ ನುಡಿಬೆಡಗು

ಸಮಯ :

ಕಲಿಕಾ ಸಾಮಗ್ರಿಗಳು :

- ಪಠ್ಯಪುಸ್ತಕ
- ಅಡಕ ಮುದ್ರಿಕೆ
- ಗಣಕಯಂತ್ರ
- ಪರಾಮರ್ಶನ ಗ್ರಂಥಗಳು

ಮೌಲ್ಯಗಳು ಮತ್ತು ಮನೋಭಾವಗಳು :

- ಹಳೆಗನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯ ಕೃತಿಗಳನ್ನು ಅಧ್ಯಯನ ಮಾಡಿ ಆಸ್ವಾದಿಸುವ ಮನೋಭಾವ.
- ಹಳೆಗನ್ನಡ ಕೃತಿಗಳನ್ನು ಕಾವ್ಯವಾಚನ - ಪ್ರವಚನದಲ್ಲಿ ಉಪಯೋಗಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ಮನೋಭಾವ.
- ಹಳೆಗನ್ನಡ ಕಾವ್ಯ ಕೃತಿಗಳನ್ನು ಅಧ್ಯಯನ ಮಾಡಿ ಅಲ್ಲಿ ಶೈಲಿ ಛಂದಸ್ಸು ವ್ಯಾಕರಣಗಳನ್ನು ಗುರುತಿಸಿ ಪ್ರಯೋಗಿಸುವ ಮನೋಭಾವ.
- ಸಾಮಾಜಿಕ ಮೌಲ್ಯಗಳನ್ನು ಎತ್ತಿ ಹಿಡಿಯುವ ಹಾಗೂ ಗೌರವಿಸುವ ಮನೋಭಾವ.
- ಕಾವ್ಯಭಾಗದಲ್ಲಿ ಬರುವ ಸಾಂಸ್ಕಾರಿಕ ಮೌಲ್ಯಗಳನ್ನು ಅರಿತುಕೊಳ್ಳುವುದು.
- ಸಾಹಿತ್ಯದಲ್ಲಿ ಹಳೆಗನ್ನಡ ಕಾವ್ಯಗಳ ಸ್ಥಾನಮಾನವನ್ನು ಅರಿತುಕೊಳ್ಳುವುದು.

ಸಲಿಸುವೆಂ ನೂಱುವರಂ

ಪಾಠ ಪ್ರವೇಶ

ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯ ಚರಿತ್ರೆಯನ್ನು ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ತಕ್ಕಮಟ್ಟಿಗೆ ಅರಿತುಕೊಂಡಿರುವರು. ಅದರ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳನ್ನು ಕೇಳುವುದು.

- ಸಾಹಿತ್ಯ ಚರಿತ್ರೆಯನ್ನು ಕಾಲಘಟ್ಟದ ಆಧಾರದಲ್ಲಿ ಹೇಗೆ ವಿಚಾರ ಮಾಡಲಾಗಿದೆ?
- ಹಳೆಗನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಬಂದ ಪ್ರಮುಖ ಕವಿಗಳು ಯಾರು?
- ಇದರಲ್ಲಿ ಪಂಪ ಹಾಗೂ ಆತನ ಕೃತಿಯ ಬಗ್ಗೆ ಹೇಳಿರಿ.
- ಈ ಮುಂತಾದ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳ ಮೂಲಕ ಪಂಪ ಭಾರತದ ಕುರಿತಾಗಿ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ಹೇಳುವಂತೆ ಮಾಡುವುದು.

ಆದಿಕವಿ ಪಂಪ

ಕವಿರಾಜ ಮಾರ್ಗವು ಕನ್ನಡಕ್ಕೆ ಮೊದಲನೆಯ ಉಪಲಬ್ಧ ಲಕ್ಷಣಗ್ರಂಥವಾದರೆ ಪಂಪಕೃತಿಗಳು ಮೊದಲನೆಯದಾಗಿ ದೊರೆತ ಕಾವ್ಯಗ್ರಂಥಗಳು. ಸಂಸ್ಕೃತ ಸಾಹಿತ್ಯಕ್ಕೆ ವಾಲ್ಮೀಕಿಯು ಆದಿಕವಿ ಅದಂತೆ ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯಕ್ಕೆ ಪಂಪನೇ ಆದಿಕವಿಯಾದನೆಂದೂ ಊಹಿಸಬಹುದಾಗಿದೆ. ಈತನ ತಂದೆ ಭೀಮಪ್ಪಯ್ಯ, ತಾಯಿ ಅಬ್ಬಣಬ್ಬೆ, ಕವಿಯ ಪೋಷಕರು ಚಾಣಕ್ಯ ವಂಶ ಎರಡನೇ ಅರಿಕೇಸರಿ.

‘ಕವಿತಾ ಗುಣಾಣವಂ’, ಸುಕವಿ ಜನಮನೋಮಾನಪೂರ್ತಂಸ ಹಂಸಂ, ಸಂಸಾರ ಸಾರೋದಯಂ, ಸರಸ್ವತಿ ಮಣಿಹಾರಂ, ಪುರಾಣಕವಿ, ಎಂಬೆಲ್ಲ ಬಿರುದುಗಳನ್ನು ಹೊತ್ತಿದ್ದಾನೆ. ಪಂಪನು ಲೌಕಿಕ ಕಾವ್ಯವಾದ ಪಂಪಭಾರತ ಹಾಗೂ ಧಾರ್ಮಿಕ ಕಾವ್ಯವಾದ ಆದಿಪುರಾಣ ಎಂಬ ಎರಡು ಕೃತಿಗಳನ್ನು ರಚಿಸಿರುವನು.

ಪಂಪನ ಕವಿತಾ ಧೋರಣೆಯು ಅಸಾಮಾನ್ಯವಾದುದು. ಈತನ ಕಲ್ಪನೆಗಳ ನಾವೀನ್ಯ, ರಸಕ್ಕೆ ತಕ್ಕಂತೆ ವಸ್ತುವನ್ನು ರಚಿಸುವ ಕೌಶಲ ಅದಕ್ಕೆ ತಕ್ಕಂತೆ ಛಂದಸ್ಸನ್ನು ಯೋಚಿಸುವ ಕೌಶಲ ಪಾತ್ರಗಳು ಜೀವ ಕಳೆಯೊಂದಿಗೆ ನಮ್ಮ ಮುಂದೆ ಬಂದು ನಿಲ್ಲುವಂತೆ ಮಾಡುವ ಕೈಚಳಕ ಅನೇಕ ವಾಕ್ಯಗಳನ್ನು ಹೇಳಬೇಕಾದುದನ್ನು ಕೆಲವೇ ಮಾತುಗಳಲ್ಲಿ ಹೇಳುವ ನೈಪುಣ್ಯ ಶೈಲಿಯ ಸರಳತೆ ಈ ಮುಂತಾದ ಕಾವ್ಯಗುಣಗಳಿಂದ ಈ ಪಂಪನನ್ನು ಕರ್ಣಾಟಕ ಕವಿತಾ ಸಾರ್ವಭೌಮನನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಿರುವವು.

ಬಹಳ ವಿಸ್ತಾರವಾದ ಸಂಸ್ಕೃತ ವ್ಯಾಸ ಭಾರತ ಕತೆಯನ್ನು ಅಷ್ಟು ಅಂದವಾಗಿ ಸಂಗ್ರಹಿಸಿ ಮುಖ್ಯವಾದ ವಿಷಯವೊಂದನ್ನು ಬಿಡದೆ ಮೂಲಕಾವ್ಯದ ಆಶಯಕ್ಕೆ ಕುಂದುಂಟಾಗದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಕಥಾ ಸರಣಿಯಲ್ಲಿ ಯಾವುದೇ ಮಾರ್ಪಾಡು ಮಾಡದೇ ರಚಿಸಿದ ಪಂಪನ ಕೌಶಲವು ಸ್ತುತ್ಯರ್ಹವೇ ಆಗಿದೆ. ಇಲ್ಲಿ ತನ್ನ ಆಶ್ರಯದಾತನಾದ ಅರಿಕೇಸರಿಯನ್ನು ಕಥಾ ನಾಯಕನನ್ನಾಗಿಸಿ ಅರ್ಜುನನಿಗೆ ಹೋಲಿಸಿ ಕತೆಯನ್ನು ಹೇಳಲಾಗಿದೆ. ವ್ಯಾಸ ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಬರುವ ಕೆಲವು ವಿಚಾರಗಳನ್ನು ತನ್ನ ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಮಾರ್ಪಾಡುಗಳನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಂಡಿದ್ದರೂ ಎಲ್ಲಿಯೂ ರಸಭಂಗವಾಗದ ರೀತಿ ನೋಡಿಕೊಂಡಿರುವನು. ಉದಾಹರಣೆಗೆ ಇಲ್ಲಿ ಕೊಡಲಾದ ಶಿಶುಪಾಲನ ವಧೆಯ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಶಿಶುಪಾಲನ ತಲೆಯನ್ನು ಅರ್ಘ್ಯಕ್ಕೆ ಇಟ್ಟು ತಳಿಗಿಯಿಂದ ಹಾರಿಸಿದರೆ ವ್ಯಾಸ ಭಾರತದಲ್ಲಿ ತನ್ನ ಚಕ್ರದಿಂದ ಹಾರಿಸಿದ್ದನ್ನು ಕಾಣಬಹುದು.

ಹೀಗೆ ದೇಶೀಯತೆಯ ಮೆರುಗಿನಿಂದ, ಕಾವ್ಯವನ್ನು ಕಟ್ಟುವಲ್ಲಿ ಪಂಪನು ಮೆರೆದ ಕೌಶಲವು ಅಮೋಘವಾದುದು. ಅದರಿಂದಲೇ ಇಂದಿಗೂ ಪಂಪ ಭಾರತವೂ ಸಾಹಿತ್ಯ ಪ್ರೇಮಿಗಳಿಗೆ ಮೇರು ಕೃತಿಯಾಗಿ ಪ್ರಯಾಮಾನವಾಗಿದೆ.

- ಪಂಪ ಭಾರತದಿಂದ ಆಯ್ದು ಕಾವ್ಯಭಾಗವಾದ 'ಸಲಿಸುವೆಂ ನೂರುವರಂ' ಸಾಲುಗಳನ್ನು ಅಡಕ ಮುದ್ರಿಕೆಯ ಮೂಲಕ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ಕೇಳಿಸುವುದು. ಅನಂತರ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಂದ ಬಾಯ್ಬಿರೆಯಾಗಿ ಓದಿಸುವುದು.
- ಪದ್ಯಭಾಗವನ್ನು ಪದವಿಂಗಡಣೆಯೊಂದಿಗೆ ಅರ್ಥಕೆಡದಂತೆ ಓದಲು ಹೇಳುವುದು. ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ಪಠ್ಯಭಾಗದಲ್ಲಿ ಕೊಡಲಾದ ಪದವಿಂಗಡಣೆಯನ್ನು ಗಮನಿಸಲು ಹೇಳುವುದು.
- ಕಠಿಣ ಪದಗಳ ಅರ್ಥವನ್ನು ಪದಕೋಶದ ಸಹಾಯದಿಂದಲೂ ಪಠ್ಯಭಾಗದ ಹಿಂದೆ ಕೊಡಲಾದ ಅರ್ಥ ವಿವರಣೆಯ ಸಹಾಯದಿಂದ ಕಂಡುಕೊಳ್ಳಲಿ.
- ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳನ್ನು ಗುಂಪುಗಳಾಗಿ ಸಂಕ್ಷಿಪ್ತವಾಗಿ ಉತ್ತರಿಸಲು ಕೊಟ್ಟಿರುವ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳಿಗೆ ಬಾಯ್ಬಿರೆಯಾಗಿ ಉತ್ತರ ಹೇಳಿಸುವುದು. ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಗುಂಪಿನಲ್ಲೂ ಉತ್ತರವನ್ನು ಬರೆದು ತರಗತಿಯಲ್ಲಿ ಮಂಡಿಸಲಿ. ಸೂಕ್ತ ತಿದ್ದುಪಡಿಗಳೊಂದಿಗೆ 'ಚಟುವಟಿಕಾ ಪುಸ್ತಕ' ದಲ್ಲಿ ಬರೆಯಲಿ.

ಉದಾ: ನಸುಕಿನಿಸದೆ ಮಿಗೆಕಿನಿಸಿ ಈ ಪ್ರಯೋಗದ ವೈಸಿಷ್ಟ್ಯ ಶಿಶಿಪಾಲನ ನೂರು ತಪ್ಪುಗಳನ್ನು ಸಹಿಸಿ ಕೋಪಗೊಳ್ಳದ ಕೃಷ್ಣ ನೂರ ಒಂದನೇ ತಪ್ಪಿಗೆ ಹೆಚ್ಚಾದ ಕ್ರೋಧದಿಂದ ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯಿಸುವುದನ್ನು ಕವಿ ಈ ರೀತಿಯ ವಾಕ್ಯದಿಂದ ಮಾರ್ಮಿಕವಾಗಿ ಚಿತ್ರಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಸ್ವಲ್ಪ ಸಿಟ್ಟುಗೊಳ್ಳದೆ ಅತಿಶಯವಾದ ಸಿಟ್ಟಿನಿಂದ ಅಸುರಕುಲ ವೈರಿಯಾದ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನು ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯಿಸಿದನು.

ಇಂಥ ವಿಶೇಷ ಪ್ರಯೋಗಗಳ ಕಡೆಗೆ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳ ಗಮನ ಸೆಳೆಯುವುದು.

ಚಟುವಟಿಕೆಗಳು

- ಪದ್ಯಭಾಗದ ಆರಂಭದಲ್ಲೇ ಬಾಯ್ಬಿರೆಯಾಗಿ ಓದುವುದು.
- ಶಿಶುಪಾಲನ ವಧೆಯ ಭಾಗವನ್ನು ಗುಂಪಿನಲ್ಲಿ ಕಥಾರೂಪದಲ್ಲಿ ಬರೆಯಿರಿ. ಒಂದೊಂದೇ ಗುಂಪಿನವರು ಕತೆಯನ್ನು ಬದಲಿ ಪ್ರತೀ ಗುಂಪಿನವರು ಇತರ ಗುಂಪಿನ ಕಥಾವಾಚನದ ಮೌಲ್ಯ ಮಾಪನವನ್ನು ಮಾಡಲಿ. ಎಲ್ಲಾ ಗುಂಪಿಗಿಂತಲೂ ಉತ್ತಮವಾದ ಕತೆಯನ್ನು ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳ ಸೂಚಕಗಳ ಮೂಲಕ ಗುರುತಿಸಲಿ.
- ಪಂಪ ಭಾರತದ ಮಾದರಿ ಕತೆಯನ್ನು ಅಧ್ಯಾಪಕರು ಗಣಕಯಂತ್ರದ ಸಹಾಯದಿಂದ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ತೋರಿಸುವುದು. ಅದನ್ನು ನೋಡಿ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ತಾವು ರಚಿಸಿದ ಕತೆಗಳನ್ನು ಉತ್ತಮ ಪಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಲಿ.
- ಅಧ್ಯಾಪಕರಿಗೆ ಸಹಾಯಕವಾಗುವ ಮಾದರಿ ಕತೆಯನ್ನು ಈ ಕೆಳಗೆ ಕೊಡಲಾಗಿದೆ.

ಮೌಲ್ಯಮಾಪನ ಸೂಚಕಗಳು

- ಕಥೆಯ ಪೂರ್ಣತೆ
- ಪಾತ್ರಗಳ ಚಿತ್ರಣ
- ನಿರೂಪಣೆ
- ಶೈಲಿ ಮತ್ತು ಭಾಷಾ ಪ್ರಯೋಗ

ಪಂಪಾಭಾರತ ಕಥಾಲೋಕ

ಆರ್.ಎಸ್. ಅನಂತ್‌ರಾಮಯ್ಯ

ತನ್ನ ಶ್ವೇತಚಿತ್ತ, ಚಾರಮ, ಸಿಂಹಾಸನ ಮೊದಲಾದ ರಾಜಚಿಹ್ನೆಗಳ ಹೊರತು ಸರ್ವಸ್ವವನ್ನೂ ಧರ್ಮಜನು ದಕ್ಷಿಣೆಯಾಗಿ ಕೊಟ್ಟನು. ವ್ಯಾಸ, ಗಾಂಗೇಯ, ವಿದುರ, ಬಾಹ್ಲೀಕ, ಸೋಮದತ್ತ, ಭಗದತ್ತ, ದೃತರಾಷ್ಟ್ರ, ದ್ರೋಣ, ಅಶ್ವತ್ಥಾಮ, ಕೃಪ ಮೊದಲಾದ ಕುಲವೃದ್ಧರನ್ನೂ ದುರ್ಯೋಧನ ದುಶ್ಯಾಸನ ಕರ್ನ ಶಲ್ಯ, ಶಕುನಿಗಳನ್ನು ಯಥೋಚಿತ ದಾನ ಸನ್ಮಾನಗಳಿಂದ ಸತ್ಕರಿಸಿ ಸಂತೋಷಪಡಿಸಿದನು. ಈ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಅಗ್ರಪೂಜೆಯನ್ನು ಯಾರಿಗೆ ಮಾಡಬೇಕು ದಯವಿಟ್ಟು ತಿಳಿಸಿ ಎಂದು ಧರ್ಮರಾಜನು ಭೀಷ್ಮರನ್ನು ಕೇಳಿದನು. ಭೀಷ್ಮರು ನುಡಿದರು.

‘ಬಲಿಚಕ್ರವರ್ತಿಯನ್ನು ಕಟ್ಟಿದವನೂ ಈ ಭೂಮಿಯನ್ನು ಪಾತಾಳದಿಂದ ಎತ್ತಿ ತಂದವನೂ, ನರಸಿಂಹಾಕಾರದಿಂದ ಹಿರಣ್ಯಕಶ್ಯಪನನ್ನು ಸೀಳಿದವನೂ, ಕ್ಷೀರ ಸಾಗರದ ಮಥನ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಮುಳುಗುತ್ತಿದ್ದ ಮಂದರಾಚಲವನ್ನು ಎತ್ತಿ ತಂದವನೂ, ಆದ ಈ ಕೃಷ್ಣನೇ ಅಗ್ರಪೂಜೆಯ ಗೌರವಕ್ಕೆ ತಕ್ಕವನು. ಇತರರು ತಕ್ಕವರೇ?’

ಭೀಷ್ಮರ ಮಾತು ಧರ್ಮನ ಮನಸ್ಸಿನ ಮೇಲೆ ಅಚ್ಚೊತ್ತಿತು. ಅವನು ಆನಂದದಿಂದ ಪುರುಷೋತ್ತಮನಿಗೆ ಅರ್ಘ್ಯಗಳನ್ನು ನೀಡಿದನು. ಅದನ್ನು ನೋಡಿ ಸಹಿಸಲಾರದೆ ಮಹಾ ಕ್ರೋಧದಿಂದ ಶಿಶುಪಾಲನು ಪ್ರಳಯ ಜಲಧಿಯಂತೆ ಅಬ್ಬರಿಸಿದನು.

ಭೀ! ತೆಗೆ ತೆಗೆ ಅನರ್ಘ್ಯವಾದ ಅರ್ಘ್ಯವನ್ನು ಹರಿಗೆ ನೀಡಿದೆಯಾಗಿ ನೆರೆ ತುಂಬಿ. ಡೊಳ್ಳು ಬೆಳೆದು, ದೇವ ಪ್ರತನೆನಿಸಿದ ಈ ಭೀಷ್ಮನಂತೆ ಬೇರೆಯಾವನು ತಾನೆ ಇಂಥ ಸಲಹೆ ಕೊಟ್ಟಾನು? ಕುರುವೃದ್ಧ, ಕುಲವೃದ್ಧ, ಸರಿತ್ತುತ, ಸಲಹೆ ಮಾಡಲು ಅರ್ಹನಾದವನು ಎಂದು ಇಡೀ ಸಭೆಯೇ ನಂಬಿರುವಾಗ ಅದನ್ನು ಕೆಡಿಸಿ ನುಡಿದರೆ ಅದು ಪಕ್ಷಪಾತವೆಂದು ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳದೆ ನೀನು ಹೀಗೆ ವರ್ತಿಸಬಹುದೇ? ನಿನಗೆ ಅಷ್ಟು ಒಲಪರವಿದ್ದರೆ ಹರಿಗೆ ನಿನ್ನ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಅಗ್ರಪೂಜೆಯನ್ನು ಕೊಡು, ಬೇಡವೆನ್ನುವವರಾರು? ಯಜ್ಞದಲ್ಲಿ ಇಂಥ ರಾಜರು ತುಂಬಿರುವ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ದುರಾತ್ಮನಾದ ಕೃಷ್ಣನನ್ನು ನೆನೆಯಲೂ ಆಗದು., ಇನ್ನು ಕೇಳುವುದೇನು ಬಂತೂ? ಅತಿಶಯವಾಗಿ ದಡ್ಡತನ ತುಂಬಿದ ಈ ಹಚ್ಚಹಸಿಗೊಳ್ಳನಿಗೆ ಈ ಹಿರಿಮೆಯನ್ನು ಸಲ್ಲಿಸಿ ನೀನು ಇಷ್ಟು ಜನ ಭೂಪರ ಕೊರಳಿಗೆ ಅಪಮಾನವನ್ನು ಕಟ್ಟಿಬಿಟ್ಟೆಯಲ್ಲ! ದೇವತೆಗಳನ್ನೇ ಅಡಿಗರಿಸಿದ ಸಕಳಾವನೀತಡದ ವೀರನನ್ನು ಸದೆಬಡಿದ ಶೌರ್ಯದ ಗರ್ವದಿಂದ ನಾನಿಲ್ಲಿ ಇರುವಾಗ ಒಬ್ಬ ಸಾಮಾನ್ಯ ಗೋವಳಿಗನಿಗೆ ಅಗ್ರಪೂಜೆಯೇ? ಔಚಿತ್ಯ ಅನೌಚಿತ್ಯಗಳನ್ನು ಅರಿಯದೆ ಹರಿಗೆ ನೀಡು ಅರ್ಘ್ಯವಿತ್ತುದರಿಂದ ಈ ನಿನ್ನ ಯಜ್ಞ ಹೇಗಾಯಿತು ಗೊತ್ತೆ? ತೃಪ್ತಿಯಾಗಿ ಅಮೃತವುಂಡು ಗಂಜಳದಿಂದ ಬಾಯಿಮುಕ್ಕುಳಿಸಿದಂತಾಯಿತು. ಕೊಡು ಎಂದು ಹೇಳುವವನೋ, ಕೊಡುವವನೋ, ಕೊಟ್ಟುದನ್ನು ಪಡೆಯುವವನೋ, ಅಹಾಹಾ! ಏನು ಪೆಂಪೋ!! ಆಗಲಿ, ಅವನು ಕೊಡು ಎನ್ನಲಿ, ಇವರು ಕೊಡಲಿ, ಅದು ಯಾವ ಗಂಡು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಾನೋ ನೋಡುತ್ತೇನೆ.

ಇಷ್ಟು ಅಂದು ಅಲ್ಲಿಗೂ ಸುಮ್ಮನಾಗದೆ ಹರಿಯನ್ನು ಉದ್ದೇಶಿಸಿ ಶಿಶುಪಾಲನು ಹೇಳಿದನು.

ಎಲವೋ ಗೊಲ್ಲ, ನಿನ್ನ ಮನೆ ನಂದಗೋಪನ ಮನೆ. ನಿನ್ನ ಹೆಂಡತಿ ದನ ಕಾಯುವವಳು ನೀನೊಬ್ಬ ಪಚ್ಚಪಸಿಯ ಗೋಪ. ನಿನ್ನ ನಿಲುವನ್ನು ಅರಿತುಕೊಳ್ಳದೆ ವರ್ತಿಸುತ್ತಿದ್ದೀಯೇ. ಮುರನು ನಿನ್ನನ್ನು ಕಟ್ಟಿ ಹಾಕಿದುದನ್ನು ಮರೆತೆಯಾ? ಇದೇ ಭೀಷ್ಮನೇ ಆಗ ನಿನ್ನನ್ನು ಬಿಡಸಲಿಲ್ಲವೇ? ಈ ವರೆಗೆ ನನ್ನಂಥವನು ಹುಟ್ಟದೆ ಇದ್ದುದರಿಂದ ದನುಂಜಾತಕ ಎಂಬ ಹೆಸರು ನಿನಗೆ ಸಂದಿದ್ದಿತು ಅಷ್ಟೇ, ಅದು ಇನ್ನು ಮುಂದೆಯೂ ಸಲ್ಲುತ್ತದೆಯೇ? ನಾನಿರುವ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಅರ್ಘ್ಯವನ್ನು ಪಡೆಯಲು ಹೊರಟಿ ನಿನ್ನ ಬಿಸಿರಕ್ತವನ್ನು ಹೀರದೆ ಹೋದರೆ ನನಗೆ ಶಿಶುಪಾಲನೆಂಬ ಹೆಸರು ಶೋಭಿಸುತ್ತದೆಯೇ?

ನೀನು ಆಮೆ, ಹಂದಿ ಎಂದು ತೆರೆ ತೆರನಾಗಿ ದೊಂಬರಾಟವಾಡಲು ನೀನು ಬಲ್ಲೆ. ಈಗ ನನ್ನನ್ನು ಎದುರಿಸಿ ನಿಲ್ಲು ನಿನ್ನನ್ನು ದಿಗ್ ಬಲಿಗೊಡಲು ನಾನು ಬಲ್ಲೆ. ತಿಳಿಯದೆ ಅರ್ಘ್ಯ ಸ್ವೀಕರಿಸಲು ಹೊರಟೆ. ನನ್ನ ತಿಳಿಗೇಡಿತನವನ್ನು ಸಹಿಸಿಕೊ ಎಂದು ಈಗಲೇ ಈ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಕಾಲಿಗೆ ಬೀಳು! ನನ್ನ ಜೀವ ಉಳಿಸುತ್ತೇನೆ.

ನಿನ್ನ ತಾಯಿ ಸಾತ್ವತಿಯು ಮಗುವಾಗಿದ್ದ ನಿನ್ನನ್ನು ತಂದು ನನ್ನ ತೊಡೆಯ ಮೇಲಿಟ್ಟಾಗ ನಿನ್ನ ಹಣೆಯಲ್ಲಿದ್ದ ಕಣ್ಣು ಮಾಯವಾಯಿತು. ನನ್ನಿಂದಲೇ ನಿನ್ನ ಸಾವು ಎಂಬುದನ್ನು ಅದರಿಂದ ತಿಳಿದುಕೊಂಡ ಅವಳ, ಕೃಷ್ಣ, ಈ ಕಿರಿಯನು ತಿಳಿಯದೆ ನಿನ್ನನ್ನು ಹೀಯಾಳಿಸಿದರೂ ನೂರು ಸಾರಿಯ ವರೆಗೆ ನೀನು ಕ್ಷಮಿಸಬೇಕು ಎಂದು ಕೇಳಿಕೊಂಡಳು. ಅದನ್ನು ನಾನು ಮರೆತಿರೋದೇನೆಯೇ? ಬಯ್ಯಿ, ನೂರಾಗುವ ವರೆಗೂ ಬಯ್ಯಿ. ನಾನು ಈಗ ಮುನಿಯಬಾರದು. ಇಲ್ಲಿ ಭೀದ್ಯರಿದದಾರೆ, ದ್ರೋಣರಿದದಾರೆ, ಪಾಂಡವರಿದದಾರೆ, ದುರ್ಯೋಧನರಿದದಾರೆ. ಈ ಬಲ್ಲವರನ್ನು ಕೇಳು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ.

ಬಾಯಿಗೆ ಬಂದಂತೆ ಬಯ್ಯುತ್ತಿದ್ದ ಶಿಶುಪಾಲನನ್ನು ನೂರವರೆಗೂ ಸಹಿಸಿ, ಅಲ್ಲಿಯ ವರೆಗೂ ಕ್ರೋಧ ತಾಳದ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನು ವಿಪರೀತ ಕ್ರೂರನಾಗಿ ತನಗೆ ಅರ್ಘ್ಯವಿತ್ತಿದ ತಳಿಗೇಯನ್ನೇತ್ತಿ ಹೊಡೆಯಲು ಗರಗರನೆ ತಿರುಗುತ್ತಾ ಅದು ಶಿಶುಪಾಲನ ತಲೆಯನ್ನು ಕತ್ತರಿಸಿತು. ಹರಿದ ತಲೆ ತಳಿಗೇಯ ಮೇಲೆ ಕಳಕಳಿಸಿ ನಗುತ್ತಲೇ ಇದ್ದಿತು. ಅವನ ಅದಟು ಅದೇನಚ್ಚರಿಯೋ!

□ ಕಾವ್ಯ ವಾಚನ ಹಾಗೂ ಕತೆಯನ್ನು ಅರಿತಂತಹ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ಕಾವ್ಯವಾಚನ ಪ್ರವಚನ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳನ್ನು ಮಾಡಲಿ. ಆದಷ್ಟು ಹೆಚ್ಚಿನ ಸಂಖ್ಯೆಯ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ಭಾಗವಹಿಸುವಂತೆ ಮಾಡಲು ಪದ್ಯಭಾಗವನ್ನು ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ಹಂಚಿಕೊಟ್ಟು ಕಾವ್ಯವಾಚನ ಮಾಡುವಂತೆ ಅಧ್ಯಾಪಕರು ನೋಡಿಕೊಳ್ಳುವುದು. ಇತರ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ಅದರ ಮೌಲ್ಯ ಮಾಪನವನ್ನು ಮಾಡಿ ತಮ್ಮ ಶೈಲಿಯನ್ನು ಉತ್ತಮಪಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಲಿ.

- ವಾಚನಶೈಲಿ
- ಪ್ರವಚನದ ಶೈಲಿ
- ಕತೆಯ ನಿರೂಪಣೆ
- ವಾಚನದಲ್ಲಿನ ರಾಗತಾಳ

□ ತಾಳಿದವರನು ಬಾಳಿಯಾನು- ಶಿಶುಪಾಲನ ನಡತೆಗೆ ಅನ್ವಯವಾಗುವುದರ ಕುರಿತು ಟಿಪ್ಪಣಿ.

ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಂದ ಶಿಶುಪಾಲನ ನಡತೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಬಾಯ್ಪಿರೆಯಾಗಿ ಹೇಳಿಸುವುದು. ಈ ಕೆಳಗಿನ ಅಂಕಗಳು ಅದರಲ್ಲಿ ಒಳಗೊಂಡಿರಲಿ.

- ಶಿಶುಪಾಲನಿಗೆ ತನ್ನ ಸಾವು ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನಿಂದಲೇ ಸಂಭವಿಸುವುದು ಎಂಬ ಅರಿವಿತ್ತು.
- ಆದರೂ ಅದನ್ನು ಮೀರಿ ಕೃಷ್ಣನನ್ನು ನಿಂದಿಸುವುದು.
- ತಾಳ್ಮೆ ಕಳೆದುಕೊಂಡ ಕಾರಣ ಶಿಶುಪಾಲನು ನಿಂದಿಸುವುದು
- ಶಿಶುಪಾಲ ನೂರು ತಪ್ಪುಗಳ ವರೆಗಿನ ಕೃಷ್ಣನ ತಾಳ್ಮೆ
- ತಾಳ್ಮೆಗೆಟ್ಟದರಿಂದ ಶಿಶುಪಾಲನ ಅಂತ್ಯ.

ಅನಂತರ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳೆಲ್ಲರೂ ಟಿಪ್ಪಣಿಯನ್ನು ತಯಾರಿಸಲಿ. ತರಗತಿಯಲ್ಲಿ ಗುಂಪಿನಲ್ಲಿ ಉತ್ತಮವಾದುದನ್ನು ಮಂಡಿಸಲಿ. ಅಧ್ಯಾಪಕರ ಸಹಾಯದಿಂದ ಉತ್ತಮಪಡಿಸಿ ತರಗತಿಯಲ್ಲಿನ ಭಿತ್ತಿಪತ್ರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಪ್ರದರ್ಶಿಸಲಿ.

ಮೌಲ್ಯಮಾಪನ ಸೂಚಕಗಳು

- ಆಶಯ ನಿರೂಪಣೆ
- ವಿಶ್ಲೇಷಣೆ
- ಭಾಷೆ
- ಶೈಲಿ

ಶಿಶುಪಾಲನ ಪಾತ್ರಚಿತ್ರಣ

ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ತಮಗೆ ದೊರೆತ ಕಾವ್ಯಭಾಗ ಹಾಗೂ ಕತೆಯನ್ನು ಆಧರಿಸಿ ಶಿಶುಪಾಲನ ಪಾತ್ರ ಚಿತ್ರಣವನ್ನು ಮಾಡುವಾಗ ಈ ಕೆಳಗಿನ ಅಂಶಗಳನ್ನು ಗಮನಿಸಲು ಹೇಳುವುದು.

ಶಿಶುಪಾಲ ಎಂಬ ಹೆಸರಿನ ಔಚಿತ್ಯ- ಹಣೆಗಣ್ಣು ಹೋದ ಬಗ್ಗೆ ಕೃಷ್ಣನಿಂದ ತಾಯಿ ಪಡೆದ ವರ ರಾಜಸೂಯಾ ಯಾಗದಲ್ಲಿ ಕೃಷ್ಣರಿಗೆ ಪ್ರಥಮ ಪೂಜೆಯನ್ನು ಕೊಡುವುದರ ಬಗ್ಗೆ ಶಿಶುಪಾಲನು ತೋರಿದ ಅಸಮಾದಾನ, ಕ್ಷತ್ರಿಯತ್ವದ ಬಗೆಗಿನ ತಿರಸ್ಕಾರ - ದುರಹಂದಿರದ ಬಗ್ಗೆ ತಳಿಗೈಯಿಂದ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನು ಶಿಶುಪಾಲನ ಶರಸ್ಸನ್ನು ತುಂಡರಿಸಿದರೂ ಆತನು ಮಂಡಲದಲ್ಲಿನ ಕಣ್ಣುಗಳಲ್ಲಿದ್ದ ಅದಟುತನ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ಪಾತ್ರ ಚಿತ್ರಣವನ್ನು ಗಣಕಯಂತ್ರದಲ್ಲಿ ಭಾವಿಸಿ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ಶಿಶುಪಾಲ ವಧೆಯ ಚಿತ್ರದೊಂದಿಗೆ ತರಗತಿಯಲ್ಲಿ ಪ್ರದರ್ಶಿಸಲಿ. ಉತ್ತಮವಾದುದನ್ನು ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳೇ ನಿರ್ಧರಿಸಲಿ.

ಮೌಲ್ಯಮಾಪನ ಸೂಚಕಗಳು

- ವ್ಯಕ್ತಿತ್ವ ನಿರೂಪಣೆ
- ಸಮಗ್ರತೆ
- ಶೈಲಿ
- ಭಾಷೆ

ಹಳೆಗನ್ನಡದ ಗದ್ಯಭಾಗವನ್ನು ಹೊಸಗನ್ನಡಕ್ಕೆ ರೂಪಾಂತರಿಸುವುದು.

ಅರ್ಥ ವಿವರಣೆ ಹಾಗೂ ಪದ ವಿಂಗಡಣೆಯನ್ನು ಆಧಾರವಾಗಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ಹೊಸಗನ್ನಡಕ್ಕೆ ರೂಪಾಂತರಿಸುವುದು. ಪ್ರತಿಯೊಂದು ತಂಡವೂ ಗಣಕಯಂತ್ರದ ಸಹಾಯದಿಂದ ತರಗತಿಯಲ್ಲಿ ಮಂಡಿಸಲಿ.

ಮೌಲ್ಯಮಾಪನ ಅಂಶಗಳು

- ಅರ್ಥವತ್ತಾದ ವಾಕ್ಯರಚನೆ
- ಸಮಗ್ರತೆ
- ಭಾಷೆ

ಛಂದಸ್ಸು

ಮತ್ತೇಭವಿಕ್ರೀಡಿತ ವೃತ್ತ ಹಾಗೂ ಕಂದ ಪದ್ಯದ ನಾಲ್ಕು ಸಾಲುಗಳನ್ನು ಅಧ್ಯಾಪಕರು ಕರಿಹಲಗೆಯಲ್ಲಿ ಬರೆಯುವುದು ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಗುಂಪಿನವರು ಒಂದೊಂದು ಸಾಲನ್ನು ಆಯ್ದುಕೊಂಡು ಕರಿಹಲಗೆಯಲ್ಲಿ ಗುರು ಲಘುಗಳನ್ನು ಗುರುತಿಸಲಿ. ಅನಂತರ ಅದೇ ಗುಂಪುಗಳ ಇತರ ಸದಸ್ಯರು ಪಠ್ಯ ಪುಸ್ತಕದಲ್ಲಿ ಕೊಟ್ಟಿರುವ ಮತ್ತೇಭವಿಕ್ರೀಡಿತ ವೃತ್ತ ಮತ್ತು ಕಂದ ಪದ್ಯದ ಛಂದೋ ನಿಯಮವನ್ನು ಅನುಸರಿಸಿ ಗಣ ವಿಭಾಗವನ್ನು ಮಾಡಲಿ. ಪಠ್ಯ ಪುಸ್ತಕವನ್ನು ಗಮನಿಸದೆ. ಬಾಯ್ಬಿರೆಯಾಗಿ ಛಂದೋ ನಿಯಮವನ್ನು ಹೇಳಲಿ. ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಗುಂಪಿನವರು ಬೇರೆ ಬೇರೆ ನಾಲ್ಕು ನಾಲ್ಕು ಮತ್ತೇಭವಿಕ್ರೀಡಿತ ಹಾಗೂ ಕಂದ ಪದ್ಯದ ಸಾಲುಗಳನ್ನು ಆಯ್ದುಕೊಂಡು ಅದನ್ನು ಪ್ರಸ್ತಾರ ಹಾಗೂ ಗಣ ವಿಭಾಗಗಳೊಂದಿಗೆ ಚಾರ್ತು ಪೇಪರಿನಲ್ಲಿ ಬರೆದು ತರಗತಿಯಲ್ಲಿ ಪ್ರದರ್ಶಿಸಲಿ.

ಭಾಷಾಭ್ಯಾಸ

ಪಠ್ಯಭಾಗದಲ್ಲಿ ಕೊಟ್ಟಿರುವ ಪದಗಳಿಗೆ ಪರ್ಯಾಯ ಪದಗಳನ್ನು ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳೆಲ್ಲರೂ ಅರ್ಥಕೋಶದ ಸಹಾಯದಿಂದ ಬರೆದಿಟ್ಟುಕೊಳ್ಳಲಿ. ಅತೀ ಹೆಚ್ಚು ಪರ್ಯಾಯ ಪದಗಳನ್ನು ಬರೆದ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಯಿಂದ ಕರಿಹಲಗೆಯಲ್ಲಿ ಬರೆಯಿಸುವುದು. ಸೂಕ್ತವೆನಿಸಿದ ಕಡೆ ಅಧ್ಯಾಪಕರು ತಿದ್ದಿ ಅದನ್ನು ಇತರ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳೂ ಬರೆದಿಟ್ಟುಕೊಳ್ಳುವಂತೆ ಮಾಡುವುದು.

- ದೈತ್ಯ : ಅಸುರ, ದನುಜ, ದಾನವ, ರಾಕ್ಷಸ
ತುರುಕಾರ : ಗೊಲ್ಲ, ಗೋಪಾಲಕ, ಗೋವಳ
ಶರ : ಬಿಲ್ಲು, ಅಂಬು, ಧನು, ಚಾಪ, ಇಪು
ಕೃಷ್ಣ : ನೀಲ, ಅಸಿತ, ಶ್ಯಾಮ, ಕಾಲ, ಶ್ಯಾಮಲ, ಕಪ್ಪು
ಆಹಾರ : ನಭ, ಅನಂತ, ಅಂಬರ, ವಿಯತ್, ದಿವಾ, ತಾರಾಪಥ, ಗಗನ.

ತದ್ವಿತ ಪ್ರತ್ಯಯಗಳು

ಪಾಠದಲ್ಲಿ ಕೊಟ್ಟಿರುವ ತದ್ವಿತ ಪ್ರತ್ಯಯಗಳಿಂದ ಕೂಡಿದ ಪದಗಳನ್ನು ಗುಂಪುಗಳಲ್ಲಿ ಪಟ್ಟಿ ಮಾಡಲು ಹೇಳುವುದು. ಪಟ್ಟಿ ಮಾಡಿದ ಪದಗಳನ್ನು ಒಂದೊಂದೇ ಗುಂಪಿನವರು ಓದಲಿ. ತಮ್ಮ ಗುಂಪಿನಲ್ಲಿ ಬರೆಯದೆ ಇರುವ ಪದಗಳನ್ನು ಬರೆದಿಟ್ಟುಕೊಳ್ಳಲಿ. ಈ ಪದಗಳನ್ನುಪಯೋಗಿಸಿ ವಾಕ್ಯಗಳನ್ನು ಬರೆದು ತಮ್ಮ ಲೋಗ್ ಪುಸ್ತಕದಲ್ಲಿ ಬರೆದಿಟ್ಟುಕೊಳ್ಳಲಿ.

- ವಂತ - ಮಡಿವಂತ, ಹಣವಂತ, ಗುಣವಂತ, ಆರೋಗ್ಯವಂತ
ಗಾರ - ಸಾಲಗಾರ, ಮಾಲೆಗಾರ, ಮಾತುಗಾರ, ಬರಹಗಾರ
ಇಗ - ಕನ್ನಡಿಗ, ಕಬ್ಬಿಗ, ಸಾಲಿಗ, ಊಳಿಗ, ನಾಡಿಗ, ಕೆಡಿಗ
ತನ - ಸಿರಿತನ, ಬಡತನ, ದೀವಾತನ, ಗಂಡಸುತನ
ವಳ - ಗೋವಳ, ಹಡಪವಳ
ಕಾರ - ಓಲೆಕಾರ

ವಿ.ಸೂ: ಪಠ್ಯಭಾಗದಲ್ಲಿ ಆರಂಭದಲ್ಲಿ ಬಂದ ಪ್ರತ್ಯಯವನ್ನು ವಾಳಿ ಎಂಬ ಪದವನ್ನು ವಂತ ಎಂದು ತಿದ್ದುಪಡಿ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವುದು.

ಸಂಧಿ

ಸರ್ವಣದೀರ್ಘಸಂಧಿಯ ನಿಯಮವನ್ನು ಪಠ್ಯಭಾಗದಲ್ಲಿ ಗಮನಿಸಿದ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ಸರ್ವಣದೀರ್ಘ ಸಂಧಿಯಾಗುವ ಪದಗಳನ್ನು ಪಟ್ಟಿ ಮಾಡಲಿ. ಗುಂಪಿನಲ್ಲಿ ಕೂತು ಸರಿಪಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಲಿ. ಗುಂಪಿಗೊಬ್ಬರಂತೆ ಕರಿಹಲಗೆಯಲ್ಲಿ ಸಂಧಿ ವಿಂಗಡಿಸಿ ಪದವನ್ನು ಬರೆಯಲಿ. ಅಗತ್ಯವಿದ್ದಲ್ಲಿ ಅಧ್ಯಾಪಕರು ಸಹಕರಿಸಲಿ.

ಉದಾ: ಅಮರಾರಿ, ಅಸುರಾರಿ, ದ್ರೋಣಾಶ್ವತ್ಥಾಯ, ಮಂದರಾಚಲ, ಸನ್ಮಾನಾದಿ, ದನುಜಾಂತಕ, ಮನುಜಾಧೀಶ್ವರ, ಸಕಳಾವಣಿತಳ, ಗೀರ್ವಾಣಾರಿ, ಶೌರ್ಯಾವಷ್ಟಂಭ

ಸಂಸ್ಕೃತ- ತದ್ಭವ

ಸಂಸ್ಕೃತ ಪದಗಳನ್ನು ಪಠ್ಯಭಾಗದಿಂದ ಆಯ್ದು ಬರೆಯಲು ಹೇಳುವುದು. ಅದಕ್ಕೆ ಪದಕೋಶದ ಸಹಾಯದಿಂದ ತದ್ಭವ ಪದಗಳನ್ನು ಬರೆದುಕೊಳ್ಳುವುದು. ಈ ಹೆಚ್ಚು ಪದಗಳನ್ನು ಸಂಗ್ರಹಿಸಿ ಬರೆದ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಯು ಅಧ್ಯಾಪಕರ ತಿದ್ದುಪಡಿಯ ಬಳಿಕ ತಪ್ಪಿಯೊಂದನ್ನು ತಯಾರಿಸಿ ತರಗತಿಯಲ್ಲಿ ಪ್ರದರ್ಶಿಸಲಿ.

ಇತರ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ಇದರ ಆಧಾರದಲ್ಲಿ ತಾವು ಸಂಗ್ರಹಿಸಿದ ಸಂಸ್ಕೃತ-ತದ್ಭವ ಪದಗಳನ್ನು ಸರಿಪಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಲಿ.

<u>ಸಂಸ್ಕೃತ</u>	<u>ತದ್ಭವ</u>
ಸಿಂಹ	ಸಿಂಗ
ಯಯ	ಜವ
ಯಶ	ಜಸ
ಯಜ್ಞ	ಜನ್ನ
ಮೃತ್ಯು	ಮಿಶ್ರು
ಆಕಾಶ	ಅಗಸ
ವಸತಿ	ಬಸದಿ
ಕಾರ್ಯ	ಕಜ್ಜ
ಮುಖ	ಮೊಗ
ಕ್ಷಕಜ	ಗರಗಸ.

ಷಷ್ಠಾಸ್ವಾಸಂ

ಬಲಿಯಂ ಕ್ಷಿದನಾವನ್- ಬಲಿಚಕ್ರವರ್ತಿಯನ್ನು ಕಟ್ಟಿದವನು ಯಾವನೋ, ಈ ಧರಣಿಯಂ- ಈ ಭೂಮಿಯನ್ನು, ವಿಕ್ರಾಂತದಿಂದಂ- ಪರಾಕ್ರಮದಿಂದ, ರಸಾತಲ ದಿಂದೆತ್ತಿದನಾವಂ- ಪಾತಾಳದಿಂದ ಎತ್ತಿ ತಂದವನು ಯಾವನೋ, ಅಂದು-ಹಿಂದೆ, ಪೂರ್ವ ಕಾಲದಲ್ಲಿ, ನರಸಿಂಹಕಾರದಿಂದ-ನರಸಿಂಹನ ರೂಪದಿಂದ, ದೈತ್ಯನಂ-ರಾಕ್ಷಸನಾದ ಹಿರಣ್ಯಕಶಿಪುವನ್ನು, ಚಲದಿಂದ-ಹಠದಿಂದ, ಸೀಳಿದವನಾವನ್-ಸೀಳಿದವನು ಯಾವನೋ, ಅಬ್ಧಮನ ಪ್ರಾರಂಭದೊಳ್ ಸಮುದ್ರಮಥನ ಕಾರ್ಯದಲ್ಲಿ, ಮಧರಾಚಲಮಂ ಮಂದ ಪರ್ವತ ವನ್ನು, ತಂದವನಾವಂ ತಂದವನು ಯಾವನೋ, ಆತನೆ-ಆತನೇ, ವಲಂ-ದಿಟವಾಗಿಯೂ, ತಕ್ಕಂ-ಯೋಗ್ಯನು, ಪೆರರ್-ತಕ್ಕಂತೆ -ಇತರರು ಯೋಗ್ಯರೇ ಅಲ್ಲ?

ವಚನ : ಮನದೊಳಚ್ಚೊತ್ತಿದಂತೆ -ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿದ್ದೇ ಅಚ್ಚಿಟ್ಟಹಾಗೆ, ಮನದ ಗೊಂಡು- ಮನಸ್ಸಿಗೆ ತಂದುಕೊಂಡು, ಒಪ್ಪಿ, ಪುರುಷೋತ್ತಮಂಗ- ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನಿಗೆ, ಅರ್ಘ್ಯವೆಂದಿದಾಗ-ಅಗ್ರತೀರ್ಥವನ್ನೆತ್ತಿದಾಗ.

ಶಿಶುಪಾಲವಧೆಯ ಪ್ರಸಂಗ: ಶಿಶುಪಾಲಂ-ಶಿಶುಪಾಲನು, ಮುಳಿದು-ಕೆರಳಿ, ಆ ಸಭೆಯೊಳಗೆ - ಆ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಮಹಾಪ್ರಳಯ ಜಲಧಿ ನಾದದಿಂ- ಮಹಾಪ್ರಳಯ ಜಲಧಿ ನಾದದಿಂ-ಮಹಾಪ್ರಳಯ ಕಾಲದ ಸಮುದ್ರಘೋಷದಿಂದ, ಇರದೆ-ಇದ್ದೆಡೆಯಲ್ಲಿ, ಇರದೆ, ಉಚ್ಚಳಿಸಿ-ಮೇಲಕ್ಕೆ ನೆಗೆದು, ಧರ್ಮಸುತ-ಧರ್ಮರಾಜನೇ, ಹರಿಗೆತ್ತಿದ -ಕೃಷ್ಣನಿಗೆ ಎತ್ತಿದ , ಅನರ್ಘ್ಯಧರ್ಘ್ಯಮಂ- ಅಮೂಲ್ಯವಾದ ಅಗರೋದಕವನ್ನು, ತೆ-ಚಿ:,ಕಳೆಕಳೆ-ತೆಗೆತೆಗೆ ಎಂದು, ನುಡಿದಂ-ಕರ್ಕಶವಾಗಿ ಮಾತನಾಡಿದನು. ಇಲ್ಲಿತೆ ಎಂಬ ನಿಪಾತ, ಜುಗುಪ್ಸಾಸೂಚಕ, ನಿವಾರಣಾರ್ಥಕ, ತುಂಬಿ ಪೀರ್ವವೋಲೇಂ ಪಿದಪುದೇ ಕಡಂದುರಂತೆ ನವ್ಯಾಮೋದಮಂದ ಪೊಗಳೊಳ್ ಎಂದು ರುದ್ರಭಟ್ಟನ ಪ್ರಯೋಗ.

ಮನದೆ-ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ , ಒಲವರಮುಳ್ಳೊಡೆ-ಪಕ್ಷಪಾತವಿದ್ದರೆ, ಹರಿಗೆ-ಕೃಷ್ಣನಿಗೆ, ಅಗ್ರಪೂಜೆಯಂ-ಮೊದಲ ಪೂಜೆಯನ್ನು, ಮನೆಯೊಳ್-ಮನೆಯಲ್ಲಿ,ಕಂಡು -ಕೊಂಡು, ಯಜ್ಞದೊಳ್-ಯಜ್ಞದಲ್ಲಿ, ಈ ಮನುಜಾದೀಶ್ವರ ಸಭೆಯೊಳ್- ಈ ನೆರೆದ ರಾಜರ ಸಭೆಯಲ್ಲ ದುರಾತ್ಮ ನಂ-ದುಷ್ಟನನ್ನು(ಕೃಷ್ಣನನ್ನು), ನೆನೆಯಲುಂ-ನೆನೆದುಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಕೂಡ, ಆಗದು-ಆಗುವುದಿಲ್ಲ. ಬೆಸಗೊಳ್ಳಾ- ಅವನನ್ನು ಕೇಳುತ್ತಿಯೋ?

ಎಗ್ಗು-ದಡ್ಡತನ, ಅಳವರಿಯದೆ-ಪ್ರಮಾಣವನ್ನು ತಿಳಿಯದೆ, ಬಳವಳ-ಅತಿಶಯವಾಗಿ,ಬಳೆವಿನೆಗಂ-ಬೆಳೆಯುತ್ತಿರಲು, ಪಚ್ಚಪಸಿಯ ತುರುಕಾರಂಗೆ -ಹಸಿಹಸಿ ದನಕಾಯುವವನಿಗೆ, ಅಗ್ಗಳಿಕೆಯನೆ-ಶ್ರೇಷ್ಠತೆಯನ್ನೇ,ಮಾಡಿ -ಉಂಟುಮಾಡಿ, ನೀನುಂ- ನೀನು ಕೂಡ, ಭೂಪರಿನಿರ-ಇಷ್ಟು ಜನ ರಾಜರ, ಕೊರಲೊಳ್-ಕೊರಳಿನಲ್ಲಿ , ಪ(ರಿ) ಯಂ-ನಿಂದೆಯನ್ನು, ಕಟ್ಟಿದೆಯೋ- ಕಟ್ಟಿದ್ದಿಯೇ. ಈ ಪದ್ಯದಲ್ಲಿ ಕುಳ ರ ಕಾರ ಪ್ರಾಸ ಬಂದು, ಪ್ರಾಸದ ನಿಯಮ ಸಡಿಲವಾಗಿದೆ. ಇದು ಕ್ವಚಿತ್ತಾದ ಪ್ರಯೋಗವೆಂದು ಭಾವಿಸಬೇಕು. ಈ ತೆರನ ಪ್ರಾಸಭಂಗಕ್ಕೆ ಆದಿ ಪು ನನು ನೋಡಿ.

ದೇವರನಡಿಗಿರಿಗಿಸಿ ದೇವತೆಗಳನ್ನು ಪಾದಕ್ಕೆ ನಮಸ್ಕರಿಸುವಂತೆ ಮಾಡಿ, ಸಕಳಾವನಿ ತಳದದಟರಂ-ಸಮಸ್ತ ಭೂಮಂಡಲದ ಶೂರರನ್ನು, ಪಡಲ್ವಡಿಸಿದ -ಚೆಲ್ಲಾಪಿಲ್ಲಿಆಗಿ ಬೀಳಿಸಿದ, ಶೌರ್ಯವಷ್ಂಭದೊಳ್-ಪ್ರತಾಪದ ಗರ್ವದಿಂದ , ಅನಿರೆ-ನಾನು ಇರಲು, ಗೋವಲಿಗಂಗೆ-ಗೋಪಾಲನಿಗೆ, ದನಗಾಹಿಗೆ, ಅಗ್ರಪೂಜೆಯಂ-ಪ್ರಥಮ ಪೂಜೆಯನ್ನು, ನೀಂ ಕುಡುವಾ- ನೀನುಕೊಡುತ್ತಿಯೋ?

ಸಮಕಟ್ಟರಿಯದೆ-ಸರಿಯಾದ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ತಿಳಿಯದೆ, ಹರಿಗೆ-ಕೃಷ್ಣನಿಗೆ, ಅರ್ಘ್ಯಮೆತ್ತಿ-ಅರ್ಘ್ಯ ತೀರ್ಥವನ್ನು ಎತ್ತಿಕೊಂಡು, ನಿಂದಿದರ್-ನಿಂತಿದ್ದ ,ಜಮ್ಮಮದು-ಆಯಜ್ಞ,ಮೊದಲೊಳ್-ಆರಂಭದಲ್ಲಿ, ತಾನಮದುಂ-ತಾನು ಸರಿಯಾಗಿಯೇ ಸೇರಿಕೊಂಡು ಬಂದರೂ, ಈಗ, ಅಮದರ್-ಅವೃತ್ತವನ್ನು, ತಣಿಯುಂಡಂ-ತೃಪ್ತಿಯಾಗಿ ಊಟಮಾಡಿ,ಗೋಮೂತ್ರದಿಂದೆ-ಗಂಜಳದಿಂದ, ಬಾಯ್ಬಿಸಿದವೋಲ್-ಬಾಯಿಗೆ ಬಳಿದ ಹಾಗೆ, ಅಗದಿರವೆ-ಹೊಂದಿಕೊಂಡು ಇರುವುದಿಲ್ಲವಲ್ಲ?

ಕುಡವೇಲ್ವಿನ(ಅಗ್ರಪೂಜೆಯನ್ನು) ಕೊಡಲು ಹೇಳುವವನ, ಕುಡುವನ -ಕೊಡುವವನ, ಕುಡೆ-ಕೊಡಲು, ಪಡವನ - ಪಡೆಯುವವನ, ಪೆಂಪು-ಹಿರಿಮೆ, ಏಂ ನೆಗಲ್ವವಡೆ ಗುಮೊ-ಏನು ಕೀರ್ತಿಯನ್ನು ಪಡೆಯುತ್ತದೋ? ಪೇಲ್ವಿಂ- ಹೇಳುವವನು,ಕುಡವೇಲ್ವಮ-ಕೊಡುವಂತೆ ಹೇಳಲಿ, ಕುಡುವ-ಕೊಡುವ, ಅಣ್ಣಂ-ಅಣ್ಣನು, ಕುಡುಗೆಮ-ಕೊಡಲಿ, ಕುಡೆ-ಕೊಡಲು, ಕೊಳ್ಳ-ಸ್ವೀಕರಿಸುವ, ಕಲಿಯಂ-ಶೂರನನ್ನು, ಅರಿಯಲ್ಕಕ್ಕುಂ-ತಿಳಿಯುವುದಾಗುತ್ತದೆ. ಯಾವನು ಸ್ವೀಕರಿಸುತ್ತಾನೋ ಆ ಶೂರನನ್ನು ನೋಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ಇಲ್ಲಿ ಅಣ್ಣಂ ಎಂಬುದು ತಿರಸ್ಕಾರಾರ್ಥದಲ್ಲಿ ಬಳಸಿದೆ. ಪೌರುಷಯುಕ್ತವಾದ ಅಚ್ಚದೇಸಿ ಶೈಲಿ.

ವಚನ : ಅನಿತದೋಳ್ - ಅಷ್ಟರಲ್ಲಿ , ಮಾಣದೆ-ಬಿಡದೆ, ಗೀರ್ವಾಣಾರಿ-ಶಿಶುಪಾಲನು, ಅಸುರಾರಿಯಂ-ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನನು, ಇಂತೆಂದಂ:

ನನಗೆ ಮನೆ ನಂದ ಗೋಪಾಲನ ಮನೆ: ಮನೆವೆಂಡರಿ-ಮನೆಯ ಹೆಂಡತಿ, ತುರುಗಾರ್ತಿ-ದನಕಾಯುವವಳು, ಪಚ್ಚನೆ ಪಸಿಯ ಗೋವನಯ್-ಹಚ್ಚ ಹಸಿಯ ಗೊಲ್ಲನಾಗಿದ್ದೀಯೆ, ಕರೀಂ-ವಿಶೇಷವಾಗಿ, ಅನಯದೆ-ದುರ್ನಿತಿಮಿದ, ನಿನ್ನಳವಿಗೆ-ನಿನ್ನ ಯೋಗ್ಯ ತೆಗೆ, ಶಕ್ತಿಗೆ, ಅಳವನರಿಯದೆ-ಅಳತೆಯನ್ನು ತಿಳಿಯದೆ, ನೆಗಟ್ಟೆ-ಮಾಡಿದ್ದೀಯೆ, ನಡೆದುಕೊಂಡಿದ್ದೀಯೆ.

ಮುರಂ-ಮುರನೆಂಬ ರಾಕ್ಷಸ, ಅಡಸಿ ಪಡಿದು-ಮೇಲೆಬಿದ್ದು ಹಿಡಿದು, ಕಟ್ಟಿದ-ಕಟ್ಟಿಹಾಕಿದ, ಪರಿಭವಮಂ-ಅವಮಾನವನ್ನು, ಮರೆ(ದ) ಮರೆತೆಯೋ? ನಿನ್ನ ಪೆಡಗಟ್ಟಂ-ನಿನ್ನ ಹಿಂಗಟ್ಟು ಮುರಿಯನ್ನು, ಸರಿತ್ತುತಂ-ಭೀಷ್ಮ, ಶರದಿಂ-ಬಾಣದಿಂದ, ಬಿಡಿಸಿದ ನಲ್ಲವೆ-ಬಿಡಿಸಿದಾತನಲ್ಲವೇ? ಇನ್ನವು-ಇಂಥವು, ಬನ್ನಗಂ-ಭಂಗ, ಎಂಬುದು-ಎನ್ನುವುದು ಒಳವೇ-ಉಂಟೇ?

ಎಲವೋ-ಎಲೋ, ದನುಜಾಂತಕನೆಂಬ-ರಾಕ್ಷಸರಿಗೆ ಮೃತ್ಯು ಎನ್ನುವ, ನಿನ್ನನಚ್ಚುವೋದ-ನಿನ್ನ ನಂಬಿಕೆಗೆ ಪಾತ್ರವಾದ, ಅಂಕಂ-ಹೆಸರು, ಎನ್ನನ್ನಂ-ನನ್ನಂಥವನು, ಮುನ್ನಂ-ಮೊದಲು, ಪುಟ್ಟಿದೆ-ಹುಟ್ಟಿದೆ, ನಿನಗೆ, ಸಂದುದು-ಪ್ರಾಪ್ತವಾಯಿತು. ಈ ಪೆಸರ್- ಈ ಹೆಸರು, ಎನ್ನ ಮುಂದೆಯುಂ-ನಿನ್ನದುರಿಗೂ, ಸಂದಪುದೇ-ಸಲ್ಲುತ್ತದೆಯೇ?

ಅನಿದ್ ಸಭೆಯೋಳ್-ನಾನು ಇದ್ದ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ, ಅರ್ಘ್ಯಮನಾನಲೈ-ಅಗ್ರಪೂಜೆಯನ್ನು ಸ್ವೀಕರಿಸುವುದಕ್ಕೆ, ಅಟಿಸಿದ-ಬಳಸಿದ , ನಿನ್ನ ಬಿಸುನೆತ್ತರಂ-ಬಿಸಿರಕ್ತವನ್ನು, ಇಂತೀನೆರವಿ-ಹೀಗೆ ಈ ಸಭೆ, ನೋಡೆ-ನೋಡುತ್ತಿರಲು, ಕುಡಿಯದೊಡೆ-ಕುಡಿಯದೆ ಇದ್ದರೆ,ಎನೋ, ಶಿಶುಪಾಲನೆಂಬ-ಶಿಶುಪಾಲ ಎನ್ನುವ, ಪೆಸರ್-ಹೆಸರು, ಎಸೆದಪುದೇ-ಶೋಭಿಸುತ್ತದೆಯೇ? ಇಲ್ಲ.

ಮೀನಾದೆ ಪಂದಿಯೆಂದು -ಮತ್ಸ್ಯಕೂರ್ಮವರಾಹಗಳ ಅವತಾರವೆಂದು, ಎನಿತಾನುಂ ತೆರನಾಗಿ-ಎಷ್ಟೊ ಬಗೆಯಾಗಿ, ಡೊಂಬವಿದ್ದೆಯನಾಡಲ್-ಡೊಂಬರ ವಿದ್ಯೆಯನ್ನು ತೋರಿಸುವುದಕ್ಕೆ , ನೀಂ-ನೀನು, ಅರಿಗೆ-ತಿಳಿಯುತ್ತೀಯೆ, ಉರದೆ-ಇರದೆ, ಇದಿರ್ಚಿದೊಡೆ-ಎದುರಿಸಿದರೆ, ನಿನ್ನಂ-ನಿನ್ನನ್ನು,ಇಲ್ಲಿ ದೆಸೆವಲಿಗೆಯಯಲ್-ದಿಗ್ವಲಿಯನ್ನ ಕೂಡಲು, ಅನವರಿವೆಂ-ನಾನು ಬಲ್ಲೆ. ಅರಿಯದೆ ಇದೆಂ ಮಾಡಿದೆಂ-ತಿಳಿಯದೆ ಇದನ್ನು ಮಾಡಿದೆ, ಎನ್ನ-ನನ್ನ, ಅರಿಮಿಕೆಗೆ-ತಿಳಿಗೇಡಿತನಕ್ಕೆ , ಸೈರಿಸು-ಸಹಿಸು, ಎಂದು-ಎಂದು ಹೇಳಿ, ನೀನ್-ನೀನು, ಸಭೆಯೋಳ್-ಸಭೆಯಲ್ಲಿ,ಕಾಲ್ಗೆ-ನನ್ನ ಕಾಲುಗಳಿಗೆ, ಎರಗೆರಗು-ಬಾಗು,ಬಾಗು, ಕೊಲ್ಲೆನ್-ನಾನುಕೊಲ್ಲುವುದಿಲ್ಲ, ಎಂದು , ಎರ್ದೆ-ಎದೆ, ತೆರೆವಿನೆಗಂ-ಬಿರಿಯುತ್ತಿರಲು, ಹರಿಯ-ಕೃಷ್ಣನ,ನರವನಂ-ಮರ್ಮಸ್ಥಾನವನ್ನು, ಅಸುರಂ-ರಾಕ್ಷಸ ಶಿಶುಪಾಲ, ನುಡಿದಂ-ಎತ್ತಿ ಆಡಿದನು. ಅರಿಯಮಿಕೆ ಅರಿ ಆಮೆ ಇಕೆ,ಪ್ರತಿಷೇಧಾರ್ಥದ ಭಾವನಾಮ.

ವಚನ : ಎವೆ ಮುಡುಕದೆ-ಕಣ್ಣರೆಪ್ಪೆ ಆಡಿಸದೆ, ಪಂದೆಯಂ ಪಾವಡರ್ದಂತೆ ಹೇಡಿಯನ್ನು ಹಾವು ಹತ್ತಿದಂತೆ, ಎಂದರೆ ಭಯದಿಂದ, ಉಸಿರಿದರೆ ಮಾತಾಡದಿರಲು.

ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನ ಮಾತು: ನಿನ್ನಯ ತಾಯ್- ನಿನ್ನ ತಾಯಿ, ಸಾತ್ವತಿಯುಂ-ಸಾತ್ವತಿಯೂ, ನಿನ್ನಂ ತಂದು- ನಿನ್ನನ್ನು ತಂದು, ಎನ್ನ ತೊಡೆಯ ಮೇಲೆ ನಿನ್ನನ್ನು ಇವಡಲು, ನಿನ್ನ ಲಲಾಟದ -ನಿನ್ನ ಹಣೆಯ, ಕಣ್ಣು-ಆ ಕಣ್ಣು, ಮುನ್ನವೇ ಕಿಡೆ-ಮೊದಲೇ ನಷ್ಟವಾಗಲು, ನಿನ್ನ ಮೃತ್ಯು-ನಿನ್ನ ಸಾವು, ಎನ್ನಯ ಕೆಯ್ಯೋಳ್-ನನ್ನ ಕೈಯಲ್ಲಿ.

ನೆರೆದುದಂ-ತುಂಬಿರುವುದನ್ನು ಎಂದರೆ ನಿನ್ನ ನಾವು ನನ ಕೈವಶವೆಂಬುದನ್ನು: ಅರಿದು-ತಿಳಿದು, ಈ ಕರಿವಂ-ಈ ಚಿಕ್ಕವನು, ಅರಿಯದೆ-ತಿಳಿಯದೆ, ಕೆಡೆನುಡಿದನಪ್ಪೊಡಂ-ತಿರಸ್ಕರಿಸಿ ಮಾತಾಡಿದರು ಕೂಡ. ಎಂದರೆ ಬೀಳ್ಕುಡಿಗಳನ್ನಾಡಿದರೂ

ನೂರುವರಂ- ನೂರರ ವರೆಗೆ, ಎಂದರೆ ನೂರು ಬಯ್ಯುಗಳಿಗಾವುವವರೆಗೆ; ನೆರೆ ಸಲಿಸುವುದು-ಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಅವಕಾಶ ಕೊಡುವುದು, ಎಂದುದಂ-ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದನು, ಅಮರಿವೆನೆ-ನಾನು ಮರೆಯುತ್ತೇನೆಯ, ಬಯ್ಯ-ಬೇಕಾದಷ್ಟು, ಬಯ್ಯಿ, ಬಯ್ಯೆ-ಬಯ್ಯಲು, ನೂರವರಂ-ನೂರು ಬೈಗುಳವರಗೂ, ಸಲಿಸುವೆಂ-ಸಲ್ಲಿಸುತ್ತೇನೆ.

ಮುನಿಯಲ್ ಎನಗೆ-ಸಿಟ್ಟು ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಡ, ನನ್ನ ಮೇಲೆ: ಆಗ- ಆ ಸಮಯದಲ್ಲಿ, ಗಾಂಗೇಯನಿರ್ದಂ-ಭೀಷ್ಮನಿರ್ದನು. ಇರ್ದಂ ಘಟೋದ್ಭವಂ-ದ್ರೋಣನಿರ್ದನು. ನೆಗಲ್ಲ ಪೃಥಾತನುಜರುಂ- ಪ್ರಸಿದ್ಧರಾದ ಪೃಥಿಯ ಮಕ್ಕಳೂ ಎಂದರೆ ಪಾಂಡವರೂ, ಇರ್ದರ್-ಇದ್ದರು, ದುರ್ಯೋಧನನಿರ್ದಂ-ದುರ್ಯೋಧನನು ಇದ್ದನು, ಆ ಬಲ್ಲವರುಂ-ಆ ತಿಳಿದವರೂ, ಕೇಳೆ-ಕೇಳಲು, ಪೇಲ್ವರ್-ಹೇಳುತ್ತಾರೆ, ಇಲ್ಲಿ ಮುನಿಯಲ್ ಎಂಬಲ್ಲಿನ ಅಲ್ಪಪ್ರತ್ಯಯ ಪ್ರತಿಷೇದಾರ್ಥದಲ್ಲಿ ಬಂದಿದೆ.

ಎನೆಯನೆ-ಎನ್ನಲೆನ್ನಲು, ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಿರಲು, ಬಾಯ್ಗಂ ಬಂದುನತುಮಂ-ಬಾಯಿಗೆ ಬಂದಷ್ಟನ್ನೂ, ಅಮರಾರಿ- ರಾಕ್ಷಸ, ಶಿಶುಪಾಲ ಬಯ್ಯೆ-ಬಯ್ಯಲು, ನೂರೆಂಬಲಿತುವರಂ-ನೂರು ಎಂಬಷ್ಟರವರೆಗೂ, ಸ್ಮರಿಸಿ-ಸಹಿಸಿ, ಮನ್ನಿಸಿ-ಕ್ಷಮಿಸಿ, (ಆ ಮೇಲೆ)ನಸುಕಿಸದೆ-ಸ್ವಲ್ಪ ಕೋಪಿಸಿಕೊಳ್ಳದೆ, ಮಿಗಿಲಿಸಿ-ಅತಿಶಯವಾಗಿ ಕೆರಳಿ, ದಿತಿಜ ಕುಳದವರದಹನಂ-ದೈತ್ಯಕುಲಕ್ಕೆ ಕಾಡುಗಿಚ್ಚಾದ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣ.

ಮುಳಿದು-ಕೋಪಿಸಿ, ತನಗರ್ಘ್ಯಮೆತ್ತಿದ-ತನಗೆ ಅರ್ಘ್ಯಕ್ಕಾಗಿ ಎತ್ತಿದ ತಳಿಗೆಯೊಳಿಡೆ-ತಟ್ಟಿಯನ್ನು ಬೀಸಿ ಹೊಡೆಯಲು, ತಿಳಿದ ತೆರದೆ-ಕತ್ತರಿಸಿದ ರೀತಿಯಿಂದ, ತಲೆ ಪರಿದು-ತಲೆ ತುಂಡಾಗಿ, ಆಗಲ್-ಆಗ, ತಳಿಗೆಯ ಮೇಲೆ -ತಟ್ಟಿಯ ಮೇಲುಗಡೆ, ಕಳಕಳಿಸಿ-ಕಳಕಳ ಎಂದು ಕೂಗುತ್ತಾನುಗುತ್ತಂ, ಇರ್ದುದು-ಇತ್ತು, ಅಸುರನ-ರಾಕ್ಷಸನ, ಅದಟು-ಪರಾಕ್ರಮ, ಇದೇನಚ್ಚರಿಯೋ-ಇದೇನಾಶ್ಚರ್ಯವೋ!

ಶ್ರೀಮತಿ ಸ್ವಯಂವರ

ಮುದ್ದಣ

ಪ್ರವೇಶ

ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯದ ಆರಂಭದ ಕಾಲಘಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಚಂಪೂ ಸಾಹಿತ್ಯವೇ ವಿಪುಲವಾಗಿ ಬೆಳೆದು ಬಂದದ್ದನ್ನು ಕಾಣುತ್ತೇವೆ. ಅದರಲ್ಲಿ ಪದ್ಯಗಳದು ಹೆಚ್ಚಿನ ಪಾಲು. ಅಲಂಕಾರ ವರ್ಣನೆಗಳಿಂದ ಕೂಡಿದ ಭಂದೋಬಧ್ಧವಾದ ರಚನೆಗಳಿವು. ಸಂಸ್ಕೃತ ಪದಗಳ ಅಧಿಭವಿರುವ ಪ್ರೌಢ ಶೈಲಿಯಲ್ಲಿ ಆ ಕೃತಿಗಳು ರಚನೆಯಾದದ್ದನ್ನು ನೋಡಬಹುದು. ಹಳೆಗನ್ನಡ ನಡುಗನ್ನಡ ಕಾಲಘಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಚಂಪೂ, ವಚನ, ಷಟ್ಪದಿ, ಕೀರ್ತನೆ, ಸಾಹಿತ್ಯ ಮೊದಲಾದ ವಿವಿಧ ಸಾಹಿತ್ಯ ಪ್ರಕಾರಗಳು ರಚಿತವಾದವು. ಹಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಅನುಕೂಲವಾದ ರಚನೆಗಳೂ ಇವುಗಳಲ್ಲಿ ಸಾಕಷ್ಟಿವೆ. ಇವೆಲ್ಲದಕ್ಕಿಂತ ಭಿನ್ನವಾದ ಗದ್ಯ ರಚನೆಗಳಾಗಿ ವೊದ್ದಾರಾಧನೆ, ಚಾವುಂಡರಂ ಪುರಾಣ, ಕೆಂಪುನಾರಾಯಣನ ಮುದ್ರಾಪುಟದಂತಹ ಕೃತಿಗಳು ಗಮನ ಸೆಳೆಯುತ್ತವೆ. ಮೈಸೂರಿನ ದೊರೆಗಳು ಗದ್ಯ ಸಾಹಿತ್ಯಕ್ಕೆ ಪ್ರೋತ್ಸಾಹ ಕೊಟ್ಟದ್ದನ್ನು ನೆನಪಿಸಬಹುದು. (ಉದಾ: ಚಿಕ್ಕಪಾದ್ಯಾಯ, ಚಾಮರಾಜ, ಮುಮ್ಮಡಿ ಕೃಷ್ಣರಾಜ ಮೊದಲಾದವರು) “ಹೊಸಗನ್ನಡದ ಮುಂಗೋಳಿ” ಎಂಬ ಕೀರ್ತಿಗೆ ಪಾತ್ರನಾದ ಮುದ್ದಣನು ಈ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಹೆಸರಿಸಲೇಬೇಕಾದ ಕವಿ. ಈತನು ಪದ್ಯಂ ವಧ್ಯಂ, ಗದ್ಯಂ ಹೃದ್ಯಂ ಎಂದು ಗದ್ಯದ ಮಹತ್ವವನ್ನು ಘೋಷಿಸಿ ಹಳೆಗನ್ನಡ ಗದ್ಯ ಶೈಲಿಯಲ್ಲಿ ಕರ್ನಿ ಜನರು ಮೆಚ್ಚುವಂತೆ ಕೃತಿ ರಚನೆ ಮಾಡಿದನು. ಹಳೆಗನ್ನಡ ಗದ್ಯಕೃತಿಯೊಂದರ ಪರಿಚಯ ಮಾಡುವುದೇ ಪ್ರಸ್ತುತ ಪಾಠದ ಉದ್ದೇಶವಾಗಿದೆ.

ಪೂರ್ವಜ್ಞಾನ

ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳ ಪೂರ್ವಜ್ಞಾನ ಪರೀಕ್ಷೆಗಾಗಿ ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯದಲ್ಲಿ ಹೆಸರಾಂತ ಗದ್ಯ ಕವಿಗಳ ಬಗೆಗೆ ಕೆಲವು ಪ್ರಶ್ನೆಗಳನ್ನು ಕೇಳುವುದು. ಹೊಸಗನ್ನಡದ ಪ್ರಸಿದ್ಧ ಗದ್ಯ ಕೃತಿಗಳ/ಕೃತಿಕಾರರ ಬಗೆಗೆ ಪ್ರಶ್ನಿಸಬಹುದು. ಹೊಸಗನ್ನಡ ಕಾಲದ ಗದ್ಯ ಸಾಹಿತ್ಯದ ಶೈಲಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ಈಗಾಗಲೇ ತಿಳಿದಿರುವರು.

ಕವಿ ಪರಿಚಯ

ಮುದ್ದಣ ಕವಿಯು ಹೊಸಗನ್ನಡ ಆರಂಭಕಾಲದಲ್ಲಿ ಬಾಳಿ ಬದುಕಿದ ಕವಿ. ಹಳೆಗನ್ನಡ ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ ಕೃತಿ ರಚನೆ ಮಾಡಿ ಸಾಹಿತ್ಯದ ಸೊಗಸನ್ನು ರಸಿಕರಿಗೆ ನೀಡಿದನು. ‘ಕರಿಮಣಿ ಸರದೊಳ್ ಚೆಂಬವಳಮಂ ಕೋದಂತೆ’ ಎಂದು ಕನ್ನಡ ದೊಂದಿಗೆ ಸಂಸ್ಕೃತವನ್ನು ಬೆರಸಿ ಹೇಳುವುದರ ಬಗ್ಗೆ ತನ್ನದೇ ಧೋರಣೆಯಲ್ಲಿ ತಾಳಿ ಕೃತಿ ರಚನೆ ಮಾಡಿದನು. ಅವನು ಬರೆದ ಗದ್ಯ ಕೃತಿಗಳು ಎರಡು. ಒಂದು ಅದ್ಭುತ ರಾಮಾಯಣ, ಇನ್ನೊಂದು ರಾಮಾಶ್ವಮೇಧ. ಮುದ್ದಣನು ಗಂಭೀರವಾದ ಶೈಲಿಯಲ್ಲಿ ಸರಸ ಸಂಭಾಷಣೆಯನ್ನೂ, ಹಾಸ್ಯ ಪ್ರಸಂಗಗಳನ್ನು ರಚಿಸುವುದರಲ್ಲಿ ಚತುರನು. ಈತನದು ತಿಳಿಯಾದ ಗದ್ಯ ಶೈಲಿ, ಚಿಕ್ಕ ಚಿಕ್ಕ ವಾಕ್ಯಗಳ ಪ್ರಯೋಗಗಳಿಂದ ಅದ್ಭುತ ರಾಮಾಯಣವು ಒಂದು ಉತ್ತಮ ಗದ್ಯ ಕಾವ್ಯವಾಗಿದೆ.

ಪ್ರಸ್ತುತ ಪಾಠಭಾಗದಲ್ಲಿ ಅದ್ಭುತ ರಾಮಾಯಣದಿಂದ ಆಯ್ದ ಒಂದು ಭಾಗವಿದೆ. ಅಯೋಧ್ಯೆಯ ರಾಜಮಾದ ಅಂಬರೀಷನ ಮಗಳು ಶ್ರೀಮತಿಯ ಸೌಂದರ್ಯಕ್ಕೆ ಮಾರುಹೋದ ಋಷಿಗಳಿಬ್ಬರು (ನಾರದ ಮತ್ತು ಪರ್ವತ ಮುನಿಗಳು) ಪರಸ್ಪರರನ್ನು ವಂಚಿಸಿ ಹೋಗಿ ತಾವೇ ವಂಚನೆಗೊಳಗಾದ ಸನ್ನಿವೇಶವು ಇಲ್ಲಿ ಬಹಳ ಸ್ವಾರಸ್ಯಕರವಾಗಿ ಮೂಡಿಬಂದಿದೆ.

ಗದ್ಯಭಾಗವನ್ನು ಅಧ್ಯಾಪಕರು ಸೂಕ್ತ ಸ್ವರಭಾರದೊಂದಿಗೆ ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ ಓದು. ಓದುವ ಸರದಿ ಎಲ್ಲರಿಗೂ ದೊರಕಲಿ ಬಳಿಕ ಅರ್ಥದ ಗ್ರಹಿಕೆಗಾಗಿ ಅಗತ್ಯವೆನಿಸಿದಲ್ಲಿ ಪದಗಳನ್ನು ವಿಂಗಡಿಸಿ ಬರೆದು ಕೊಳ್ಳಲಿ. ಕಠಿಣ ಪದಗಳ ಅರ್ಥಗಳನ್ನು ಶಬ್ದಕೋಶದ ಸಹಾಯದಿಂದ ಕಂಡುಕೊಳ್ಳಲಿ. ಅಗತ್ಯವಿದ್ದಲ್ಲಿ ಅಧ್ಯಾಪಕರು ಸಹಕರಿಸುವುದು.

ಪಾಠಭಾಗದ ಆಶಯವನ್ನು ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ಗ್ರಹಿಸಿಕೊಂಡಿರುವುದನ್ನು ದೃಢಪಡಿಸಲು ಕೆಲವು ಪ್ರಶ್ನೆಗಳನ್ನು ಕೇಳುವುದು

- ಅಂಬರೀಷನು ತನ್ನ ಮಗಳ ಮದುವೆಗೆ ಪಟ್ಟಣವನ್ನು ಹೇಗೆ ಅಲಂಕರಿಸಬೇಕೆಂದು ಅಣತಿಯತ್ತನು?
- ಸ್ವಯಂವರ ಮಂಟಪಕ್ಕಾಗಮಿಸಿದ ಮಗಳಿಗೆ ಅಂಬರೀಷನು ನೀಡಿದ ಸೂಚನೆಯೇನು?
- ಸ್ವಯಂವರಕ್ಕೆ ಆಗಮಿಸಿದ ಮುನಿಗಳನ್ನು ನೋಡಿ ಶ್ರೀಮತಿಯು ಮೌನವಾಗಿರಲು ಕಾರಣವೇನು?
- ಹೀಗೆ ಇಡೀ ಪಾಠಭಾಗದಿಂದ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳನ್ನು ಕೇಳುವುದು.

ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ಬಾಯ್ಬಿರೆಯಾಗಿ ಉತ್ತರಿಸಲು

ಹೊಸಗನ್ನಡಕ್ಕೆ ರೂಪಾಂತರ

ಬಳಿಕ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳನ್ನು ಕೆಲವು ಗುಂಪುಗಳಾಗಿ ವಿಂಗಡಿಸುವುದು. ಪಾಠದ ಒಂದೊಂದು ಭಾಗವನ್ನು ಒಂದೊಂದು ಗುಂಪಿಗೆ ನೀಡಿ ಅದನ್ನು ಹೊಸಗನ್ನಡ ಗದ್ಯ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಬರೆಯುವಂತೆ ತಿಳಿಸುವುದು. ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ಗುಂಪಿನಲ್ಲಿ ಚರ್ಚಿಸಿ ಬರೆದುಕೊಳ್ಳಲಿ. ಬರೆದ ಭಾಗವನ್ನು ತರಗತಿಯಲ್ಲಿ ಓದು. ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಗುಂಪಿನವರೂ ತಾವು ಬರೆದುದನ್ನು ಮಂಡಿಸಲಿ. ಅಧ್ಯಾಪಕರು ಅಗತ್ಯವಿದ್ದಲ್ಲಿ ಸೂಚನೆಗಳನ್ನು ನೀಡುವುದು. ಬಳಿಕಯೋಗ್ಯ ತಿದ್ದುಪಡಿಗಳೊಂದಿಗೆ ಇಡೀ ಪಾಠಭಾಗದ ಹೊಸಗನ್ನಡ ಅನುವಾದವನ್ನು ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ತಮ್ಮ ಟಿಪ್ಪಣಿ ಪುಸ್ತಕದಲ್ಲಿ ಬರೆದುಕೊಳ್ಳಲಿ.

ಸಂಭಾಷಣೆಯ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಬರೆಯುವುದು.

ಪಾಠಭಾಗದಲ್ಲಿ ಮುನಿಗಳು ಮತ್ತು ಸಿರಿಯರಸನ ನಡುವೆ ನಡೆದ ಮಾತುಕತೆಯ ಭಾಗವಿದೆ. ಅದನ್ನು ಸಂಭಾಷಣೆಯ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಬರೆಯಲಿ.

ನಾರದಂ : “ದೇವ, ಇಂದೆಮಣಿರ್ವರ್ಗುಂ ಬಳ್ಳುಡಿಯುನೊಪ್ಪಂ ಬೂಸಿದೈ! ಇಂತೆಮ್ಮನವಿಲಿಸಿ ಬವಿಲಿಸಲ್ಪಹುದೆ? ನಿಶ್ಚಯಂ ನೀನೆ ಆ ಪೆಣ್ಣಂ ಕಳ್ಳು ತಂದನಂ. ಚಿ! ವಿಶ್ವಾಸ ಘಾತಕ ಮನಾಗುಮೆ ಸಾಗಬಾರದು.

ಸಿರಿಯರಸಂ : ಇನ್ನೆಗಂ ನೀಂ .ಯೋಗ್ಯನೆಂದೆಣಿಸಿದೆಂ ನಂಗಳ್ ಸೊರೇಕ್ ನೀನೆಂತಾನುಂ ಗವಿಪುವುದಂ ಕಾಣುತೆ ಋಷಿ ಸ್ವಭಾವವೆನಿತುಂ ಲಕ್ಷಿಸೆಂ.

ಹೀಗೆ ಮುಂದುವರಿಸಿ ಬರೆಯಲಿ ಅಗತ್ಯವೆನಿಸಿದ್ದಲ್ಲಿ ಅಧ್ಯಾಪಕರು ಸೂಚನೆಗಳನ್ನು ನೀಡುವುದು.

ಸನ್ನಿವೇಶ ಚಿತ್ರಣ

ಶ್ರೀಮತಿಯ ಸ್ವಯಂವರಕ್ಕಾಗಿ ಪಟ್ಟಣವನ್ನೆಲ್ಲ ಶೃಂಗರಿಸಿದ ವಿಚಾರವಾಗಿ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ಓದಿರುವರು. ಹಾಗೆಯೇ ಊರ ಜಾತ್ರೆ ಮುಂತಾದ ಸಂದರ್ಭಗಳಲ್ಲಿ ತಮ್ಮ ಊರಿನಲ್ಲಿ ಅಲಂಕರಿಸಿರುವುದನ್ನು ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ನೋಡುತ್ತಿರುತ್ತಾರೆ. ಅಂತಹ ಯಾವುದಾದರೊಂದು ಸನ್ನಿವೇಶದ ಚಿತ್ರಣವನ್ನು ಬರೆಯುವಂತೆ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ಸೂಚಿಸುವುದು. ಅವರು ತಾವು ಬರೆದ ಚಿತ್ರಣವನ್ನು ತರಗತಿಯಲ್ಲಿ ಮಂಡಿಸಲಿ.

ಭಾಷಾಭ್ಯಾಸ

ವಿಗ್ರಹ ವಾಕ್ಯ

ಮಂಡಸ ತೋರಣ ಧ್ವಜ ಪತಾಕೆಗಳು : ಈ ಪದವನ್ನು ಮಂಟಪವೂ ತೋರಣವೂ ಧ್ವಜವೂ ಪಾತಕೆಯೂ ಎಂಬಂತೆ ವಿಗ್ರಹವಾಕ್ಯ ಮಾಡುವುದು. ಹೀಗೆ ಹಲವು ನಾವು ಪದಗಳು ಸೇರಿ ಒಂದು ಸಮಾಸಮವಾದರೆ ಅದನ್ನು ವೃಂದ್ಯ ಸಮಾಸ ಎನ್ನುವರು.

ಇಂತಹ ಇನ್ನಷ್ಟು ಪದಗಳನ್ನು ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ಪಠ್ಯ ಭಾಗದಿಂದ ಆಯ್ದುಕೊಂಡು ಬರೆಯಲಿ. ಉದಾ: ರಾಮಲಕ್ಷ್ಮಣರು, ಮರಗಿಡ ಬಳ್ಳಿಗಳು, ತಳಿರು ತೋರಣಗಳು.

ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ಪದಗಳ ವಿಗ್ರಹ ವಾಕ್ಯವನ್ನು ತರಗತಿಯಲ್ಲಿ ಬಾಯ್ಪಿರೆಯಾಗಿ ಹೇಳಲಿ. ಹೇಳಿದ ಬಳಿಕ ತಮ್ಮ ಲಾಂಗ್ ಬುಕ್‌ಗಳಲ್ಲಿ ಬರೆದುಕೊಳ್ಳಲಿ.

ಕಾಲ ಸೂಚಕ ಪ್ರತ್ಯಯ

ದ, ದಪ, ವ,-ಇವುಗಳು ಕಾಲಸೂಚಕ ಪ್ರತ್ಯಯಗಳು. ಇಂತಹ ಪ್ರತ್ಯಯಗಳು ಸೇರಿಕೊಂಡಿರುವ ಪದಗಳನ್ನು, ಅದರಲ್ಲಿ ಸೇರಿಕೊಂಡಿರುವ ಪ್ರತ್ಯಯ ಪದಗಳನ್ನೂ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ವಿಂಗಡಿಸಿ ಹೇಳಲಿ. ಅಗತ್ಯವಿದ್ದಲ್ಲಿ ಅಧ್ಯಾಪಕರು ಸಹಕರಿಸಲು ಬಳಿಕ ತಮ್ಮ ಟಿಪ್ಪಣಿ ಪುಸ್ತಕದಲ್ಲಿ ಬರೆದುಕೊಳ್ಳಲಿ ಮಾನುಡಿಡಿದಳ್, ಎಂದಯಪಿದಳ್, ಬಯಸಿದಪಕ್ ಮುಂತಾದ ಪದಗಳನ್ನು ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ಕೊಟ್ಟ ಇಲ್ಲಿರುವ ಕಾಲ ಸೂಚಕ ಪ್ರತ್ಯಯಗಳನ್ನು ಗುರುತಿಸುವಂತೆ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ಹೇಳುವುದು. ಅವರು ಸರಿಯಾಗಿ ಗುರುತಿಸಿ ಹೇಳಿದ ಬಳಿಕ ತಮ್ಮ ಲಾಂಗ್ ಬುಕ್‌ಗಳಲ್ಲಿ ಬರೆದುಕೊಳ್ಳಲಿ.

ಬಹುವಚನ ಪ್ರತ್ಯಯ

‘ಆರ್’ ಎಂಬುದು ಬಹುವಚನ ಪ್ರತ್ಯಯವಾಗಿದೆ. ಬರ್ಪರ್, ತೆರಳ್ಳರ್ ಇಂತಹ ಪದಗಳು ಬಹುವಚನ ಪ್ರತ್ಯಯಗಳ ಸೇರಿದ ಪದಗಳಾಗಿವೆ. ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ಪಠ್ಯಪುಸ್ತಕದ ಸಹಾಯದಿಂದ ಇನ್ನಷ್ಟು ಪದಗಳನ್ನು ಆಯ್ದುಕೊಂಡು ಪಟ್ಟಿ ಮಾಡಲಿ. ಅಲ್ಲಿರುವ ಬಹುವಚನ ಪ್ರತ್ಯಯಗಳನ್ನು ಗುರುತಿಸಿ ಬಾಯ್ಪಿರೆಯಾಗಿ ಹೇಳಲಿ. ಹೇಳಿದ ಪದಗಳು ಇನ್ನೊಂದು ಗುಂಪಿನ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ಕರಿಹಲಗೆಯಲ್ಲಿ ಬರೆಯಲಿ, ಎಲ್ಲಾ ಪದಗಳನ್ನು ಬರೆದಾದ ಬಳಿಕ ತಮ್ಮ ಲಾಂಗ್ ಬುಕ್‌ಗಳಲ್ಲಿ ಬರೆದುಕೊಳ್ಳಲಿ.

ಹಳೆಗನ್ನಡದ ವಿಭಕ್ತಿ ಪ್ರತ್ಯಯಗಳು

ಹೊಸಗನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಬಳಕೆಯಾಗುವ ವಿಭಕ್ತಿ ಪ್ರತ್ಯಯಗಳ ಬಗೆಗೆ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ಈಗಾಗಲೇ ತಿಳಿದುಕೊಂಡಿರುತ್ತಾರೆ. ಹಳೆಗನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಬಳಕೆಯಾಗುತ್ತಿದ್ದ ವಿಭಕ್ತಿ ಪ್ರತ್ಯಯಗಳು ಇಲ್ಲಿವೆ.

ಅಂಬರೀಷಂ - ವತ್ - ಪ್ರಥಮಾ ವಿಭಕ್ತಿ

ಅರಮನೆಯಂ - ಅವತ್ - ದ್ವಿತೀಯಾ ವಿಭಕ್ತಿ

ಪತಾಕೆಗಳಿಂ - ಇಂ - ತೃತೀಯಾ ವಿಭಕ್ತಿ

ಪಿತಂಗೆ - ಕೇಗೆ - ಚತುರ್ಥೀ ವಿಭಕ್ತಿ

ಅಂತಿರರ್ಪತ - ಅ - ಷಷ್ಠಿ ವಿಭಕ್ತಿ

ಮಂಡಪದೊಳ್ - ಒಳ್ - ಸಪ್ತಮಾ ವಿಭಕ್ತಿ

ಇಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ಪದಗಳನ್ನು ಕೊಡಲಾಗಿದೆ.

ಗಂಧೋದಕದಂ, ಕವಟಮಂ, ತನ್ನ, ಎಲ್ಲೆಡೆಗಲಿಂ, ಗಡುವಿಂಗಿ, ಮಂಟಪಕ್ಕೆ, ಇಂತಹ ಪದಗಳನ್ನು ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ಆಯ್ದು ಪಟ್ಟಿ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಲಿ.

ಅವುಗಳಲ್ಲಿರುವ ವಿಭಕ್ತಿ ಪ್ರತ್ಯಯಗಳನ್ನು ಗುರುತಿಸಿ ಬರೆದುಕೊಳ್ಳಲಿ ಬರೆದ ಪ್ರತ್ಯಯಗಳನ್ನು ತರಗತಿಯಲ್ಲಿ ಓದಲಿ. ಅಗತ್ಯವಿದ್ದಲ್ಲಿ ಅಧ್ಯಾಪಕರು ಸಹಕರಿಸಲಿ. ಬಳಿಕ ತಮ್ಮ ಲಾಂಗ್ ಪುಸ್ತಕದಲ್ಲಿ ಬರೆದು ಕೊಳ್ಳಲಿ.

ಸಂಸ್ಕೃತ-ತದ್ಭವ ಪದಗಳು

ಕೆಲವು ಸಂಸ್ಕೃತ ಪದಗಳ ತದ್ಭವ ರೂಪವನ್ನು ಪಠ್ಯ ಪುಸ್ತಕದಲ್ಲಿ ಕೊಡಲಾಗಿದೆ. ಇನ್ನೂ ಕೆಲವು ಪದಗಳ ತದ್ಭವ ರೂಪವನ್ನು ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಲ್ಲಿ ಹೇಳಿಸುವುದು. ಪದಗಳು-ಶೃಂಗಾರ, ಶ್ರೀ, ಆಶ್ಚರ್ಯ, ಕನ್ಯಾ, ಮುಖ ಇಂತಹ ಸಂಸ್ಕೃತ ಪದಗಳನ್ನು ಪಠ್ಯ ಪುಸ್ತಕದಿಂದ ಆಯ್ದು ಪಟ್ಟಿಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಲಿ. ಅವುಗಳ ತದ್ಭವ ರೂಪವನ್ನು ಬರೆಯಲಿ. ಬರೆದ ಪದಗಳನ್ನು ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ಬಾಯ್ಬಿರೆಯಾಗಿ ಹೇಳಲಿ. ಬಳಿಕ ತಮ್ಮ ಲಾಂಗ್ ಪುಸ್ತಕದಲ್ಲಿ ಬರೆದುಕೊಳ್ಳಲಿ.